

VAN EEDEN-KOLONIE

IN

N. Carolina U. S. A.

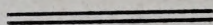

AMSTERDAM. — W. VERSLUYS. — 1912.

Van Eeden-Kolonie

IN

N. Carolina U. S. A.

INLICHTINGEN VOOR ASPIRANT
KOLONISTEN, MET EEN SCHRIJVEN
VAN D^R. FREDERIK VAN EEDEN. ✠ ✠

1^{ed}

Van Eeden-Colony

IN

N. Carolina U. S. A.

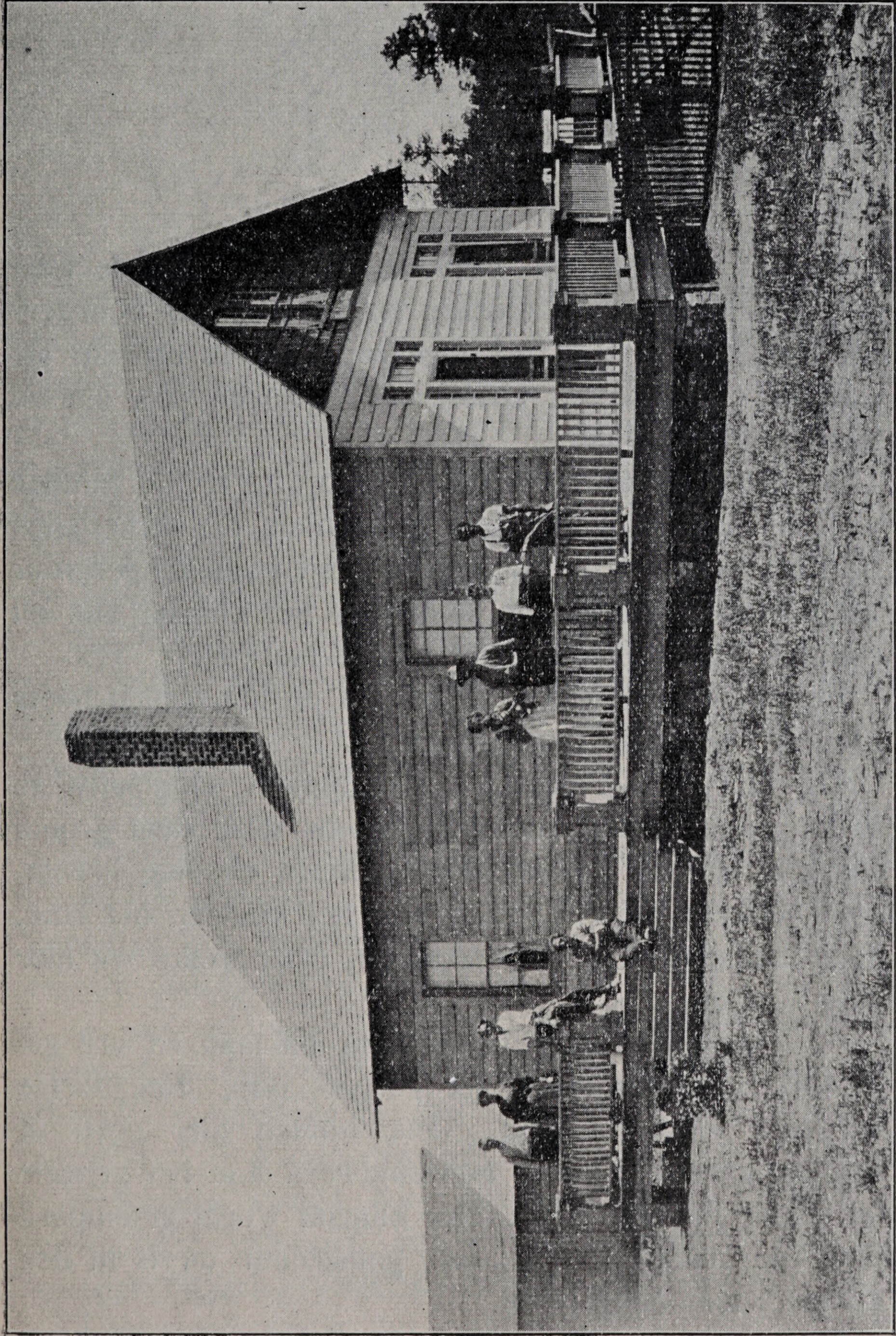

INFORMATIONS FOR SETTLERS
WITH A LETTER BY DR. FREDERIK
VAN EEDEN. ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦

THE EAST INDIA COMPANY

A. J. U. 1800

THE EAST INDIA COMPANY
AND THE
MERCHANTS OF THE
NORTH

Willem Rond en familie. Het eerste huis op Van-Eeden.

In het Oosten der Vereenigde Staten, aan de kust van den Atlantischen Oceaan op ongeveer 35° noorderbreedte, dat is dus op ongeveer dezelfde breedte als waarop Gibraltar en Griekenland gelegen zijn, ligt de staat Noord-Carolina.

Tengevolge van deze zuidelijke ligging en niet minder van de nabijheid van den golfstroom, die dicht langs de kust loopt en die de beide uitersten van temperatuur aanmerkelijk tot elkaar brengt, is het klimaat van dit land als buitengewoon mild aan te merken.

Een eigenlijke winter is er niet en abnormaal heete zomers komen er evenmin voor.

De Carolina Trucking Development Company te Wilmington, welke maatschappij in deze staat groote stukken land in cultuur heeft gebracht en nog brengt, geeft enkele beschrijvingen van het klimaat, het land, de toestanden die er heerschen, enz., welke wij hier laten volgen.

— De regenval is rijkelijk in dit land en vrij gelijkelijk verdeeld over het geheele jaar. Langdurige droogten zijn onbekend. Ook komen hier geen of weinig stormen voor. Het landwerk kan het geheele jaar door plaats hebben. Het klimaat wordt getemperd door de nabijheid van den golfstroom en is in den zomer steeds aangenaam.

Vooraf voor hen, die aan het koude, veranderlijke

Cp 325

V25

c. 2

On the East-Coast of the United States on $\pm 35^{\circ}$ North-lat., that is on the same latitude as Gibraltar and Greece, lies the state of North-Carolina.

In consequence of this southern situation and of the nearness of the Golfstream, which comes near to the coast and which levels the extremities of temperature, the climate of this country is very mild. A true winter does not exist and abnormal hot summers are unknown.

The Carolina Trucking Development Co at Wilmington, which brought already a great many of acres of this land into cultivation, gives the following informations about climate and land.

— Here the rainfall is ample, well distributed the year round. Man does not have to contend with prolonged droughts, so frequent in arid section and localities of poorly distributed rainfall.

In our section cyclones and blizzards are unknown. Here you can work out-doors the year round. The climate is tempered by the nearby Golf Stream, so in summer it is always pleasant.

Especially should it prove a delight to those who have been subjected to the cold, severe, changeable weather, which is experienced in the states further North.

At the same time the colonies are far enough North to escape the excessively warm weather in summer.

p33159

NCC
NcU

weder van meer noordelijke landen gewoon zijn is het klimaat van deze streken een genot. Hierbij komt dat het land noordelijk genoeg ligt om geen last te hebben van ongewoon hooge temperaturen in den zomer.

De volgende staat voor elke maand, waargenomen gedurende de laatste 34 jaar, geeft een vrij duidelijk beeld van temperatuur en regenval.

	Gem. koudste temperatuur over 34 jaar. Fahrenheit.	Gem. warmste temperatuur over 34 jaar. Fahrenheit.	Gem. Regenval. Engelsche duim.
Jan.	39	57	3.62
Feb.	37	58	3.35
Mrt.	48	61	3.59
April. . . .	56	66	2.72
Mei	64	74	3.93
Juni	74	81	5.55
Juli.	77	84	6.71
Aug.	76	82	6.97
Sept.	70	79	5.42
Oct	60	69	3.86
Nov.	49	60	2.40
Dec.	39	56	3.09

Uit deze staat blijkt welk een klimaat in de omstreken van Wilmington heerscht.

De temperatuur der gemiddeld koudste maand, was gedurende de 34 laatste jaren 37° Fahrenheit, dus nog 5° boven het vriespunt, de gem. hoogste temperatuur

A study of the Gov. Weather Bureau statistics at Wilmington, covering a period of 34 years as given below is interesting.

	Average coldest temperature for 34 years. Fahrenheit.	Average warmest temperature for 34 years. Fahrenheit.	Average Rainprecipitation for 34 years. Inches.
Jan.	39	57	3.62
Feb.	37	58	3.35
Mr.	48	61	3.59
Apr.	56	66	2.72
May	64	74	3.93
June	74	81	5.55
July	77	84	6.71
Aug.	76	82	6.97
Sept.	70	79	5.42
Oct.	60	69	3.86
Nov.	49	60	2.40
Dec.	39	56	3.09

From this table you will be able to judge the climatic conditions around Wilmington.

Think of it — the coldest average month in 34 years was 37 degrees above Zero, and the warmest av. month in the same period 80 degrees. Could you find a climate more ideal as a place of residence or better adapted to agricultural pursuits?

The rainfall is abundant and evenly distributed. We get the greatest moisture during the warm months,

bedroeg 80° Fahrenheit, dus zelfs lager dan de warme hollandsche zomers.

Men kan zich moeilijk een gunstiger klimaat denken zoowel voor woning als voor het drijven van land- en tuinbouw.

Het meeste water valt in de warme maanden, wanneer het het meest noodig is, doch niettemin blijft voor de wintermaanden een genoegzame regenval over om alle landarbeid mogelijk maken.

Wat betreft de qualiteit van den bodem, deze blijkt het duidelijkst uit de resultaten van het onderzoek, ingesteld door landbouw-experten, waaruit het volgende aangehaald wordt:

„Van het standpunt van rationeele landbouw bezien „verkeeren deze streken in gunstige conditie. Zij „bestaan grootendeels uit voortreffelijke grondsoorten, „voornamelijke fijne en zeer fijne Norfolk en Ports- „mouth zavelgronden, welke grondsoorten in betrek- „kelijk dunne laag rusten op een onde rgrond van „goede klei en dientengevolge met betrekkelijk geringe „kosten tot goede productiviteit kunnen worden ge- „bracht.

„Tengevolge van de vlakheid van het land, is de „bodem op vele plaatsen vochtig en is drainage een „der eerste vereischten. Deze drainage kan gemakke- „lijk en goedkoop plaatshebben door het aanleggen „van lange hoofdslooten, waarop kleinere slooten en „greppels uitloopen.”

Een groot gedeelte van het land is bedekt met denne- wouden, welke zijn opgeschoten na den tijd dat de slavernij in de Staten werd afgeschaft. De planters,

when it is most needed, yet the remaining months have ample rain for all agricultural purposes.

The quality of the land is clearly shown by the descriptions from soil-experts, wherefrom we quote the following.

From the standpoint of available agricultural land the country is very fortunately situated indeed, embracing

Kropslaveld te Castle Haynes.

as it does a large area of the excellent soils: Portsmouth and Norfolk fine and very fine Sandy loam, which types on account of the nearness of good clay subsoil to the surface are capable of being brought to and maintained at a high state of productivity without an unreasonable outlay. Owing to the flat surface configuration of the land away from the drainage influence

die destijds groote gedeelten van Carolina in cultuur hadden, moesten bij gebrek aan slaven hun landen braak laten liggen. De plantages verwilderden en in loop van tijd werd het land tot een oerwoud.

Dit woud moet allereerst verwijderd worden, alvorens men tot cultivatie van den bodem kan overgaan.

Meestal zorgt hiervoor de Maatschappij en is het eerste werk van den kolonist het z.g. breken van den grond met een ondergrondsploeg en het ontzuren van den bodem met kalk.

Wat de drainage betreft, hiervan zegt nog het bericht der Maatschappij :

„Een deel van het land heeft natuurlijke draineering en het draineeringswerk dat wij hebben aangelegd ter volmaking van deze natuurlijke waterafvoer, heeft een afwaterings-stelsel doen ontstaan, zooals zelden bij kleinlandbouwbedrijf wordt aangetroffen.

Het is ons gebleken dat de drainage duurzaam is. — Dit is een punt van gewicht voor den kolonist.”

Verder heeft de maatschappij ten grieve der kolonisten wegen aangelegd, stations doen stichten en geld beschikbaar gesteld voor den bouw van scholen en kerken, huizen gebouwd en artesische putten geboord ten algemeenen nutte. Zelfs paarden, werktuigen enz. stelt zij tegen geringen huurprijs disponibel.

Het is te begrijpen dat onder deze gunstige omstandigheden van klimaat en bodem en met zoo talrijke hulpmiddelen de kolonist in Noord-Carolina een uitstekende gelegenheid vindt zich gemakkelijk en voordeelig te vestigen en zich een gunstige positie in de maatschappij te veroveren.

of the streams a considerable part of the soils are in need of drainage, which can be secured satisfactorily and upon a comparatively cheap basis by the opening of substantial main ditches to receive drainage from open-ditch laterals.

A great deal of this land has natural drainage. This combined with the additional work we have done, provides drainage conditions seldom equalled in small farm subdivisions.

In our inspection of colonies in other sections, we have found that drainage is usually lasting — an important point to the farmer.

The company has further opened up roads, caused stations and donated ground and money for churches and schools — erected cottages, sunk artesian wells for use of the community. Even horses and implements are at disposal at small cost.

It can be easily understood that the farmer, under such favorable circumstances of climate and soil and with such an amount of aid finds in North Carolina a good occasion to settle easily and come to prosperity.

In one year (1907) from carefully measured ground on her demonstration farm, the company received the following cash returns p. acre:

Lettuce	600	doll.	Cucumbers	275	doll.
Brawberries	200	"	Cantaloupes	200	"
Beets	200	"	Radishes	75	"
Cauliflower	500	"	Onions	125	"
Beans	250	"	Peppers	150	"

De opbrengsten die de bodem geeft, een bodem die gemiddeld 3 malen achtereen p. jaar kan beteeld worden zijn aanmerkelijk hooger dan de ons bekende hollandsche oogsten. Als voorbeeld kan worden aangevoerd de staat van inkomsten over het jaar 1907 van de proef-farm der Maatschappij.

De verschillende gewassen brachten op per acre ($\frac{2}{3}$ H.A.)

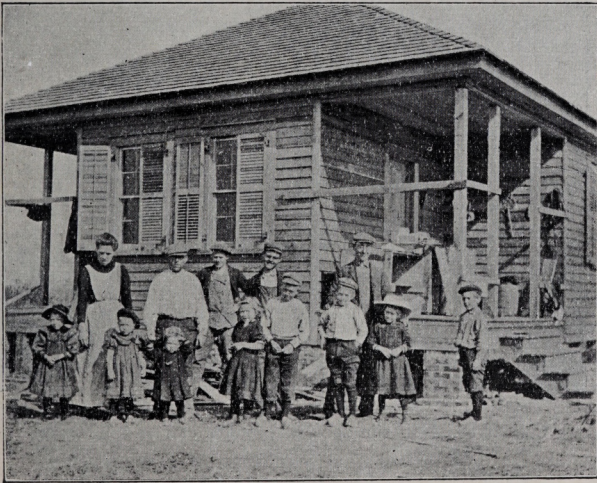
sla	600 doll.	Eierplant	750 doll.
aardbeien	200 "	wortelen	75 "
suikerbiet	200 "	kool	150 "
bloemkool	500 "	spinazie	150 "
boonen	250 "	rapen	150 "
komkommer	275 "	tomaten	125 "
meloenen	200 "	asperge	750 "
radijs	75 "	erwten	150 "
uien	125 "	aardappelen	175 "
sp. peper	150 "		

Deze getallen zijn wel boven het gemiddelde, maar zij doen toch zien wat in dezen grond te bereiken is met goede methoden. Verreweg het grootste gedeelte van de streek om Wilmington bestaat uit fijne of gewone zavelgrond van het z.g. Wilmington en Southport-type. De ondergrond, die 10 à 20 duim beneden de oppervlakte aanvangt bestaat uit goede klei.

De ligging van het land dat de Maatschappij ter kolonisatie aanbiedt is niet ongunstig. Zooals de kaart doet zien strekt het zich uit ten noorden van de stad Wilmington.

Egg plant	750 doll.	Tomatoes	125 doll.
Carrots	75 "	Asparagus	750 "
Cabbage	150 "	English peas	150 "
Spinage	150 "	Irish potatoes	175 "
Turnips	150 "		

While these are better than average results they

De familie Dijkers te Van-Eeden.

show what is possible here with right methods.

The greater part of our acreage round Wilmington is occupied by "fine sandy loam" and "sandy loam" of the Wilmington and Southport types, being underlain by a clay sub-soil at an average depth of 20 inches.

Wilmington is een vriendelijke en gastvrije Zee-stad, gelegen aan een baai van den Atlantischen Oceaan en voorzien van alle goede moderne inrichtingen van verbruik en verkeer. Het heeft een goede gemeentelijke waterleiding, een goed geregelde brandweer, schoone

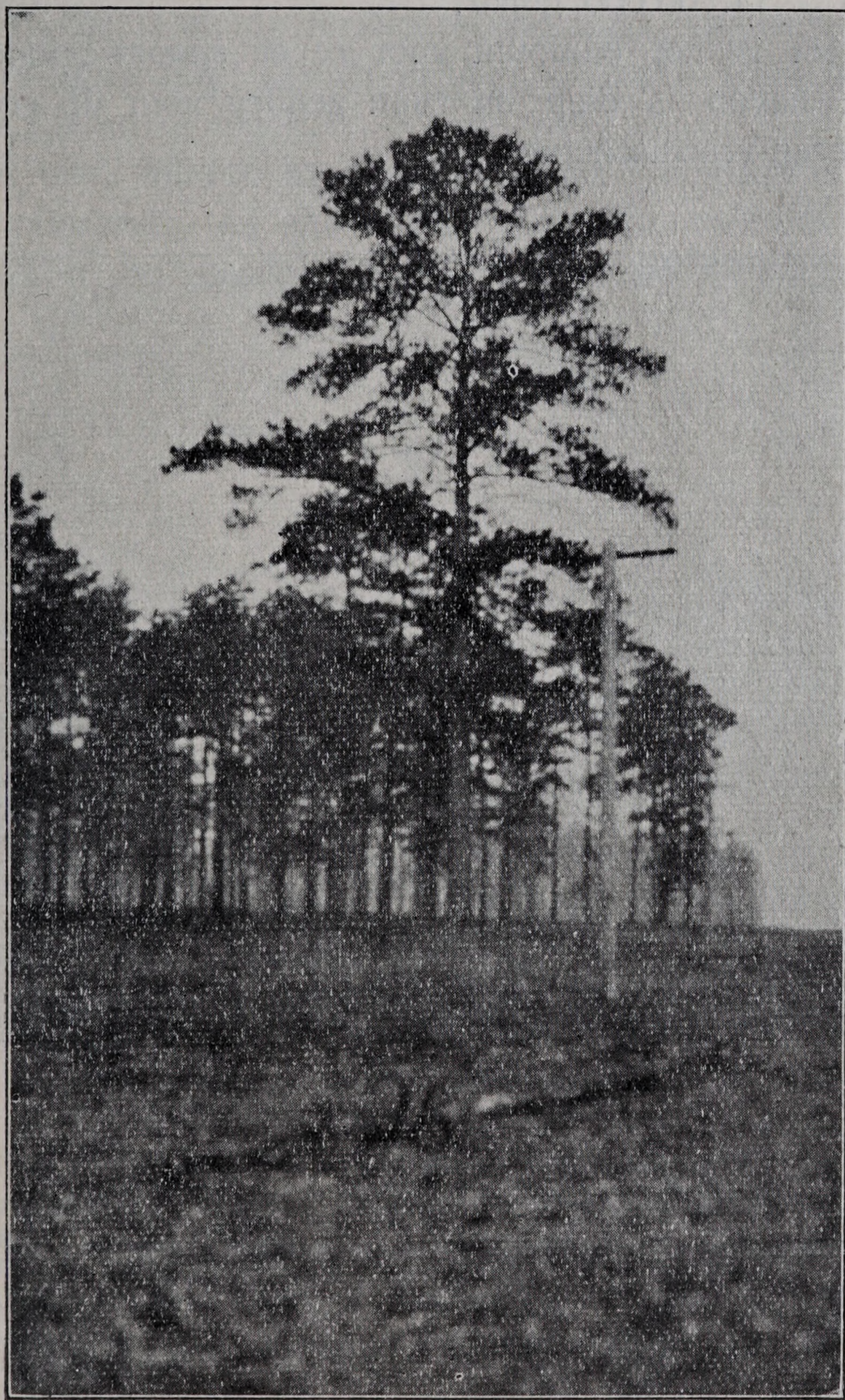
Willem Rond en zijn zoon ploegend met vier muilieren.

publieke gebouwen en buitenhuizen, een goede bestrating, en alle comfort van een moderne stad.

Het wordt als de 4de Zeehaven van de Staten voor den katoenhandel beschouwd.

Het is het hoofdstation van de Atlantische kustspoorweg en het eindpunt en de zeehaven van de Seaboard Airline Spoorweg.

Onontgonnen land te Van-Eeden.

Het heeft zeven banken met een gezamenlijk kapitaal van $\pm$ 14.500.000 dollar.

Het is het eindpunt voor zeven spoorweglijnen en zijn haven is diep en ruim genoeg voor de grootste Oceaan-vrachtschepen.

Het wegruimen der boomen.

De afstanden tot de groote plaatsen der Unie zijn betrekkelijk gering, althans in vergelijking met Zuidelijke kolonisaties. Gerekend vanaf de nederzetting St. Helena (ongeveer het midden der kolonisatie-streek) zijn de afstanden tot:

Washington	545 KM.	$\pm$	22 uur.
Baltimore	609	„	24 „

The diversity of crops to which they are suited, their capacity for retaining fertilizers and their high capillary powers (guarding against droughts) make them ideal for any kind of truck.

The land, offered by the Car. Truck Company is not badly situated. As shows the map, the colonies are situated in the coastal plain section around Wilmington.

Aardappelveld te Van-Eeden-colony.

Wilmington is a beautiful and hospitable city, with a good municipal water system, paid fire department, fine public buildings, handsome residences many miles of fine streets etc.

It ranks as the fourth seaport in the United States in Cotton exports.

It is the headquarters of the Atlantic Coast Line

	Philadelphia	762 K.M.	± 27 uur
	New York	904 "	33 "
	Boston	1165 "	47 "
	Pittsburg	1134 "	43 "
	Buffalo	1242 "	47 "
	Cincinnati	1337 "	47 "
	Cleveland	1359 "	51 "
	Chicago	1823 "	65 "

Railroad system, which gives employment to about 800 people in the city. It is also an important terminal and seaport for the seabord Airline Railroad. It has seven banks with aggregate resources of about 14.500.000 doll. It is a terminus for six railroad lines and has ample water facilities, the channel of the Cape Fear river being of sufficient depth to admit large draft Ocean vessels.

The distance from the great cities of the U. S.

Washington	340	miles	. 22	hours
Baltimore	380	"	24	"
Philadelphia	476	"	27	"
New York	566	"	33	"
Boston	721	"	47	"
Pittsburg	709	"	43	"
Buffalo	776	"	47	"
Cincinnati	835	"	47	"
Cleveland	849	"	51	"
Chicago	1139	"	65	"

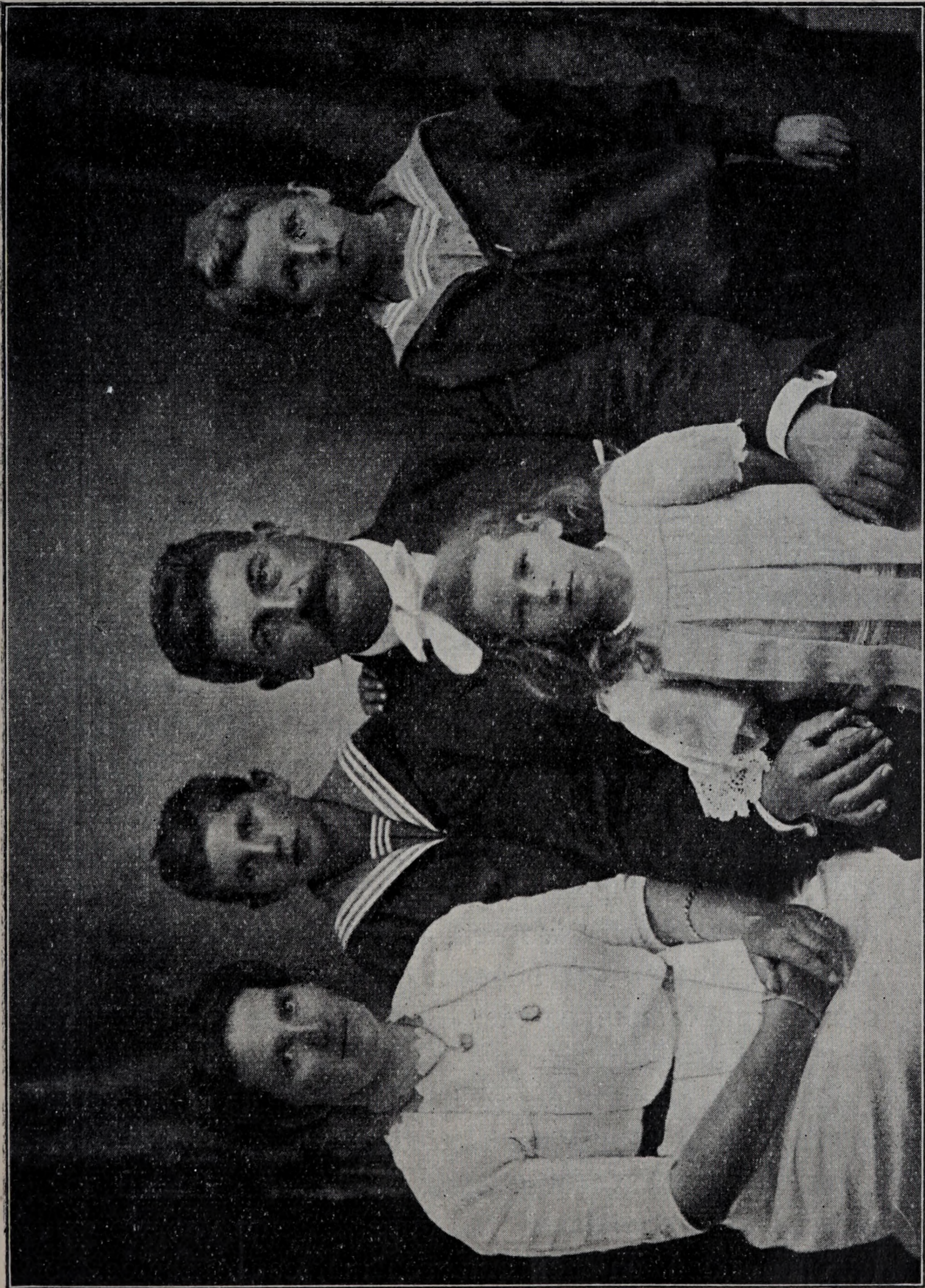
Al de hiervoor beschreven omstandigheden maken Noord Carolina tot een land bij uitstek geschikt voor kolonisatie en de Car. Truck-Company heeft dan ook succes met hare ontginningen. Verscheidene nederzettingen zijn reeds gevestigd aan de verschillende lijnen van den atlantischen kustspoorweg en deze breidden zich uit en kwamen in korten tijd tot bloei.

Onder deze is voor Hollanders het meest interessant de sinds twee jaar gestichte kolonie Van-Eeden.

Deze kolonie, ongeveer 400 Hct. groot is gelegen op $\pm$ 20 K.M. ten Noorden van Wilmington en dicht bij de kolonie St. Helena, waarvan de afstanden tot de groote marktsteden der Unie boven zijn aangegeven.

Het mag als een zeer gunstige omstandigheid worden aangemerkt, dat de spoorwegmaatschappijen zich inspannen om het vervoer van personen en goederen in deze geheele koloniestreek zoo goed mogelijk te doen plaats hebben. Zoo worden b. v. voor zachte groenten en fruitsoorten, vleesch enz., speciale koelwagens en geventileerde vrachtwagens disponibel gesteld op de verschillende spoorlijnen.

De bodem van Van-Eeden-Colony is van goede qualiteit. Dat juist dit stuk land gekozen werd, dat

De Heer Herman Vogels en zijn gezin.

over zijn geheele oppervlakte vrijwel een even deugdelijke grondsoort vertoont, is voor een groot deel te danken aan de bemoeiingen van den ijverigen en zaakkundigen voorvechter voor kolonisatie den heer Herman Vogels te Castle Haynes, die na een langdurig en nauwkeurig onderzoek van vele gronden der Maatschappij ten slotte tot de conclusie kwam, dat deze 1000 Acres een speciaal goed kolonisatie-land voor Hollanders opleverden.

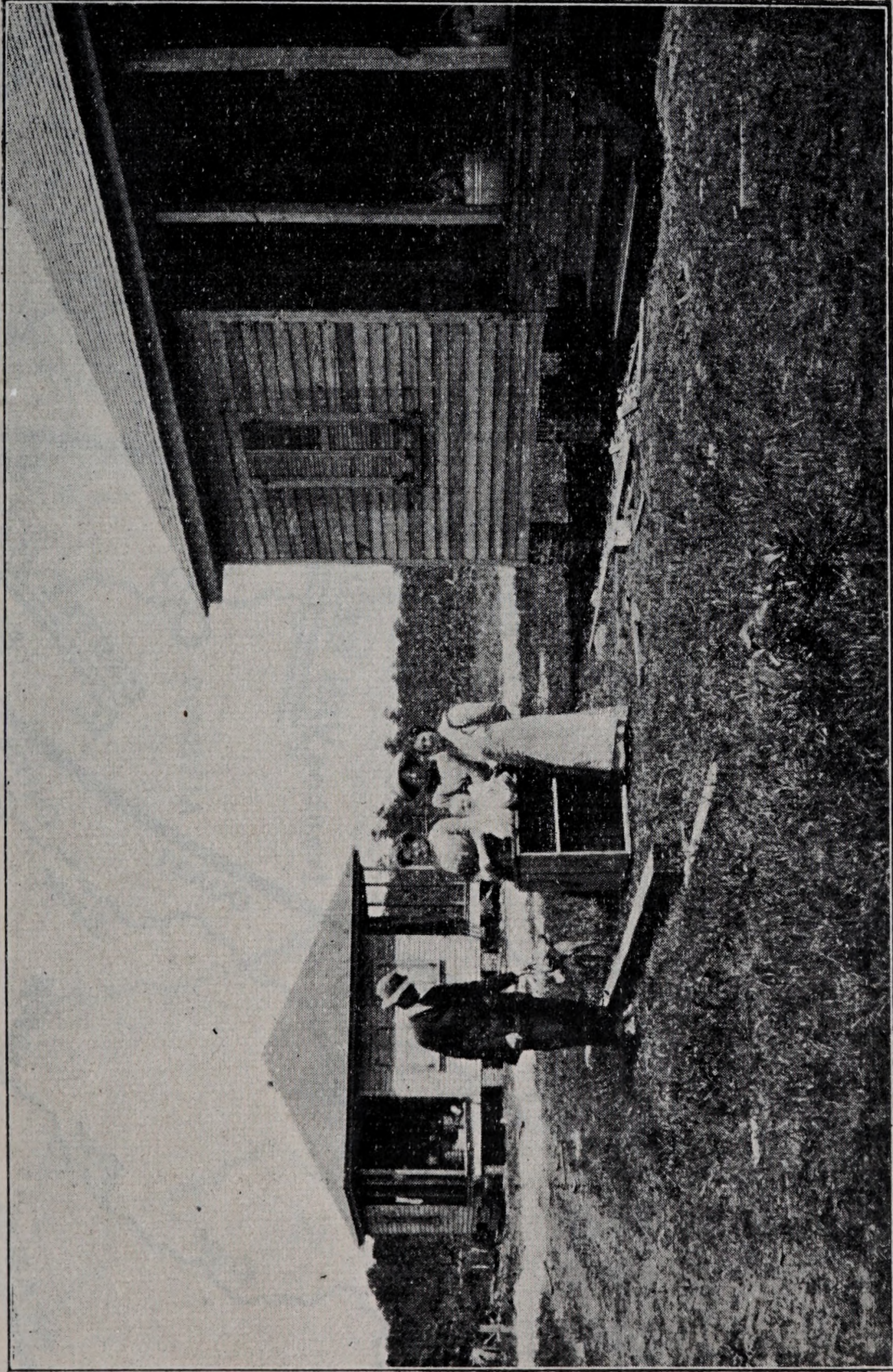
Wat betreft de kwaliteit van den bodem, kunnen wij hier aanhalen uit een schrijven van den heer A. S. Root, destijds Expert voor grondonderzoek van het Amerikaansche departement van Landbouw, die den grond van Van Eeden-Colony aan een nauwgezet onderzoek onderwierp en tot de volgende slotsom kwam.

„Het geheele stuk land heeft een ondergrond van „goede klei en er is geen „slecht land” te vinden in „de geheele 1000 acres. De bovengrond bestaat hoofdzakelijk uit fijn zandig leem (zavel) met hier en daar „enkele zandbeddingen langs de beken.”

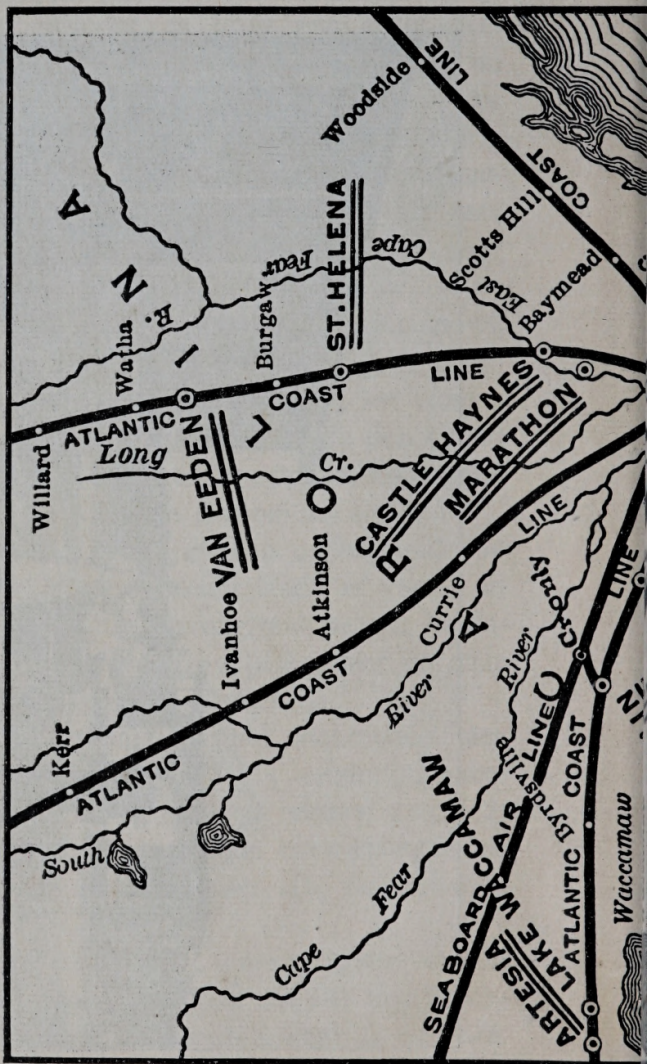
Voor zoover onontgonnen is het meerendeel der kolonie nog met bosch begroeid. Bij ontginning moet dit eerst omgekapt worden, hetgeen meestal geschiedt door het afzagen der boomen en het laten springen der overblijvende stompjes met dynamiet. De maatschappij doet dit kosteloos.

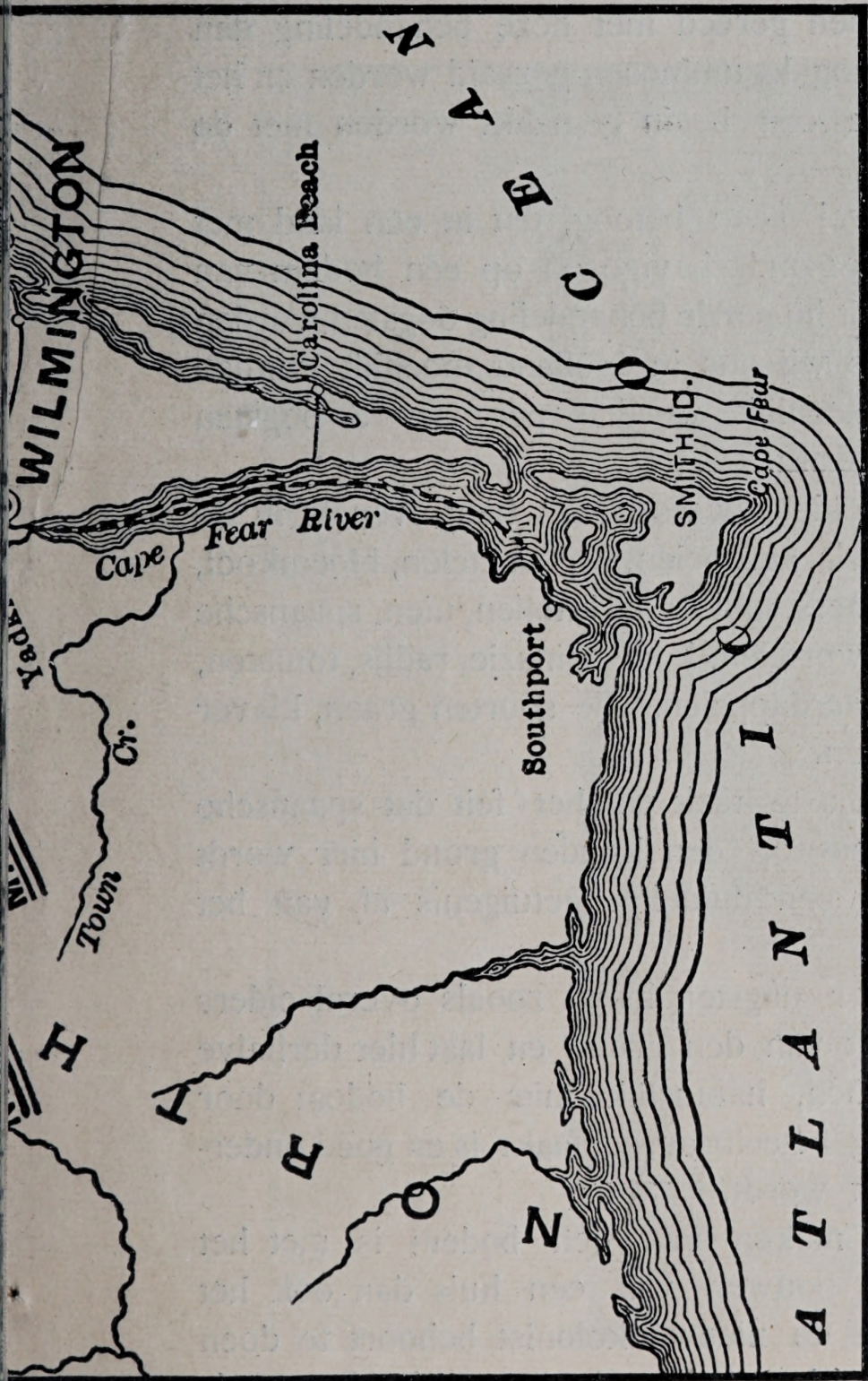
De openkomende grond blijkt meestal te zijn van een mooie zwarte kleur, goed los, doch als alle lage boschgrond zuur en vochtig. Het eerste werk is dan ook meestal het verwijderen van ongewenschte voorwerpen (steen en z.) en het ontzuren met een overvloedige kalkbemesting, terwijl tevens voor behoorlijke draineer-

Nieuwe woningen te Van Eeden.

De dubbel onderstreepte namen zijn kolonies der Car. Tru. Cy.

ring dient zorg gedragen door het aanleggen van greppels en slooten. Is men gereed met deze behandeling dan kunnen meestal nog leguminosen gezaaid worden en het volgend jaar kan een begin gemaakt worden met de eigenlijke teelt.

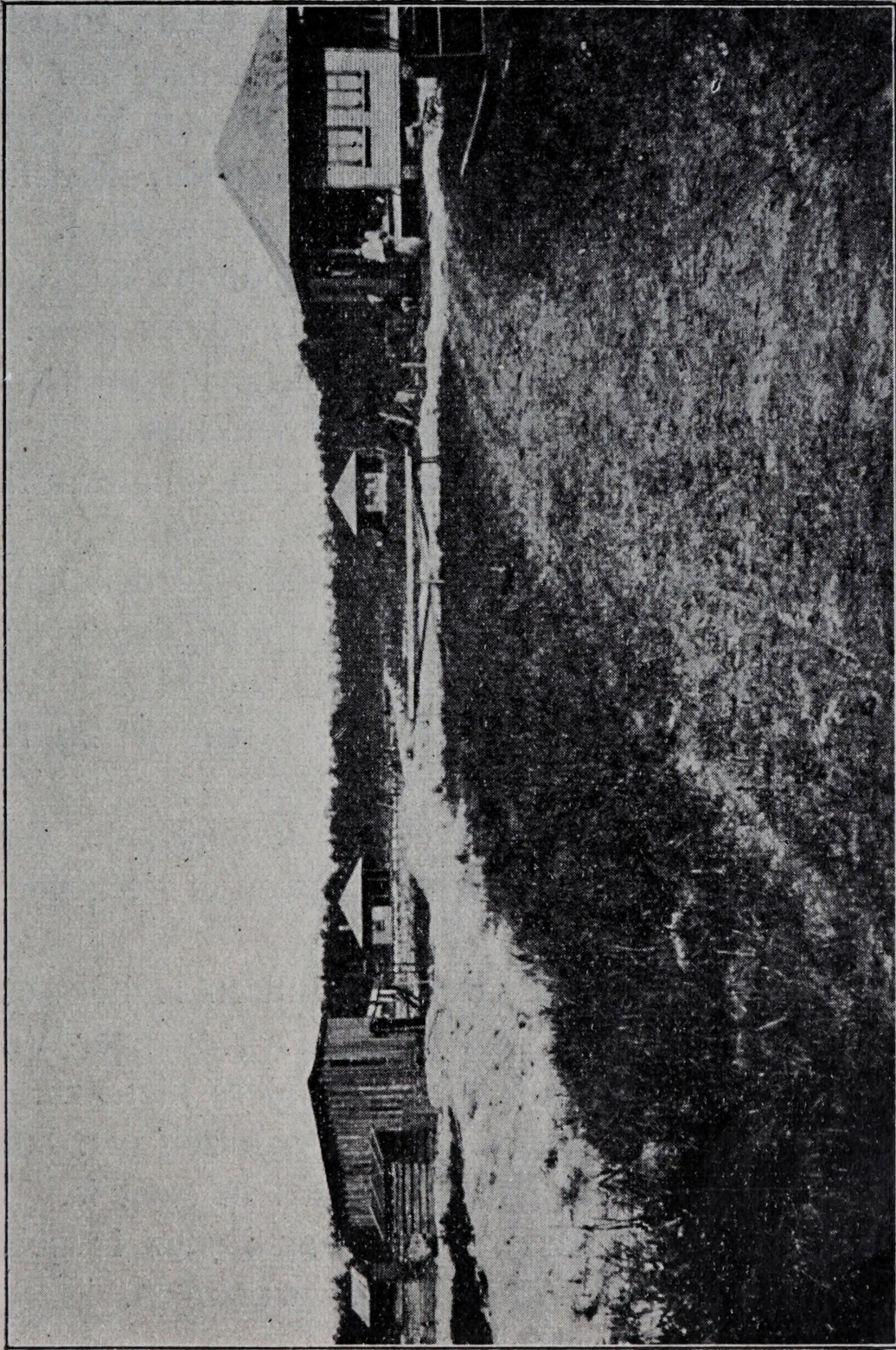
Het behoeft wel geen betoog, dat in een land met een klimaat als het onderhavige en op een bodem van zoo goede qualiteit bij goede behandeling oogsten worden verkregen, zooals wij ons in Holland moeilijk kunnen voorstellen. Gemeenlijk worden per jaar 3 oogsten van een land gemaakt.

De meest geteelde gewassen zijn hier evenals in de andere kolonies: sla, aardbeien, beetwortelen, bloemkool, boonen, komkommers, meloenen, knollen, uien, spaansche peper, eierplant, wortelen, kool, spinazie, radijs, tomaten, asperge, erwten, aardappelen, alle soorten graan, klaver enz. en ook katoen.

Voor al deze laatste teelt en het feit dat spaansche peper in het groot op den kouden grond hier wordt gekweekt, leggen een duidelijk getuigenis af van het gunstige klimaat.

De qualiteit der oogsten hangt zooals overal elders af van de qualiteit van den grond en laat hier derhalve weinig te wenschen, natuurlijk mits de bodem door goede behandeling beteelbaar gemaakt is en goed onderhouden en bemest wordt.

Dit beteelbaar maken van den bodem is met het bouwen of laten bouwen van een huis dan ook het eerste werk, dat de nieuwe kolonist behoort te doen en de Car. Trucking Dev. Company heeft zooals reeds gezegd alle mogelijke middelen aangewend om het hem gemakkelijk te maken. Zij heeft paarden en

Een gedeelte van Van Eeden-colony.

machines tegen vaste huurprijs beschikbaar gesteld om de menschen voor hooge onkosten te behoeden in den beginne en zij heeft gedaan gekregen dat de Atlantische kust-spoorweg een station stichtte aan haar lijn bij de hollandsche kolonie, welk station de naam Van-Eeden draagt. Hierdoor kunnen alle materialen, meststoffen enz. met het grootste gemak betrokken worden.

Verder heeft de compagnie een landbouw-deskundige aangesteld die steeds in alles gratis advies geeft. Zij heeft het land voor een groot gedeelte in stukken van 10 acres laten verdeelen en deze stukken laten draïneeren, zij kapt de boomen en stelt een stompentrekker disponibel.

Van de vele andere faciliteiten die zij den kolonist aanbiedt, noemen wij slechts de toezegging voor het bouwen van een school en kerk zoodra zich 40 gezinnen hebben gevestigd (totnogtoe¹⁾ zijn $\pm$ 20 farms gesticht).

De eerste noodzaak voor een kolonist, die zich te Van-Eeden wil vestigen is het bouwen of laten bouwen van een huis.

De compagnie biedt wel aan huizen te bouwen en deze bij het land te verhuren, doch de heer Vogels beveelt deze regeling voor Hollanders niet aan. Hij raadt den Hollandschen kolonist aan zelf een huis te bouwen, indien hij daartoe financieel in staat is.

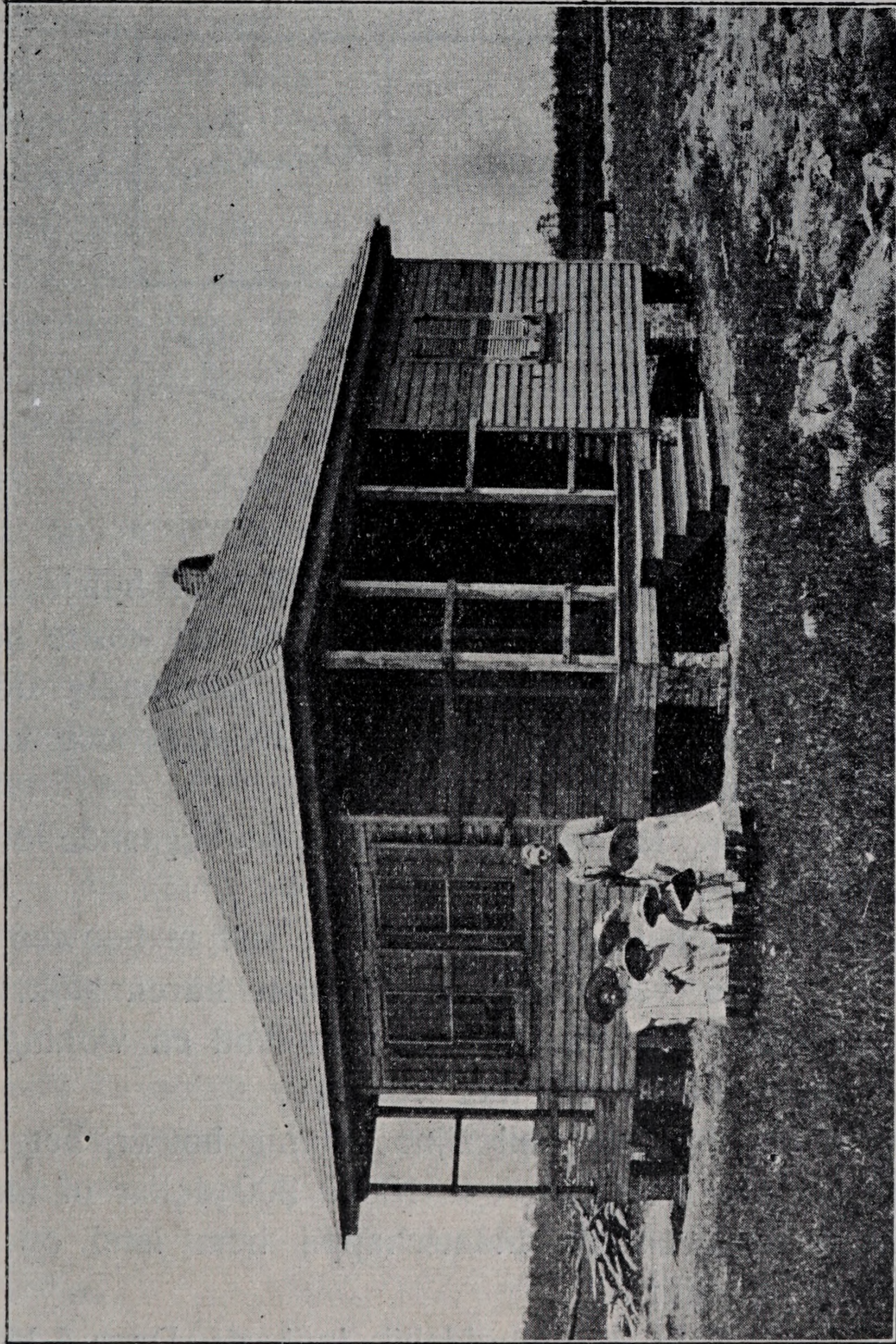
De huizen, die algemeen te Van Eeden in gebruik zijn, zijn aardige logeabele houten woningen.

De heer Vogels zegt hiervan:

„Men kan een heel aardig huis bouwen voor 200 à

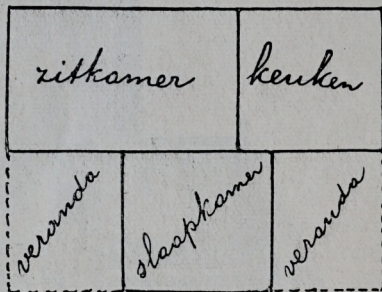
---

1) (Augustus 1912).

Woning der familie Leeuwenberg te Van Eeden.

„250 dollar. Er zijn er hier duurdere, maar ook kleinere.
„De platte grond der *huurhuizen* is als volgt:

„Een Hollander bouwde hier zelf een huisje met „een groote keuken en slaapkamer en dit kostte hem „slechts 100 dollar. Het geheel is eenvoudig doch „zeer geriefelijk met kasten enz. Groot genoeg voor „2 menschen.”

Het uiterlijk der woningen geven de bijgaande foto's duidelijk weer.

Waarom de heer Vogels aanraadt zelf te bouwen en niet een huis van de maatschappij te huren blijkt uit de condities voor aanvaarding van land en woning te van Eeden-Colony, die hier volgen:

Indien de kolonist zelf zijne woning bouwt, hetgeen zooals boven gezegd, voor 100 à 200 dollar of meer te doen is, geeft de Maatschappij hem land op de volgende condities:

Hij krijgt 4 H.A. onmiddelijk in bezit. Deze 4 H.A. (10 Acres) kosten hem 50 dollar p. acre, dus 500 dollar. De eerste 5 jaren echter behoeft hij van deze 500 dollar niets te betalen, en heeft hij dus tijd en gelegenheid

geld te besparen. Eerst het 5de jaar begint hij zijn schuld van 500 dollar af te betalen. Dit kan geschieden in 4 jaartermijnen van 125 doll. Zoodat hij na 9 jaar bezitter is van huis en land.

Bouwt daarentegen de Maatschappij het huis, dan verhuurt zij 10 Acres (4 H.A.) plus huis voor 25 doll. p. jaar met optie van koop tegen 50 doll. de Acre, op gemakkelijke afbetalingsvoorwaarden, het huis tegen den kostenden prijs. Behalve de eventueele aankoop moet dus hier reeds onmiddelijk met huurbetalen worden begonnen.

Is het huis gebouwd en het land ontgonnen, dan kan met de teelt begonnen worden, die, waar alle inlichtingen en hulpmiddelen disponibel zijn, niet moeilijk kan vallen.

Hieronder volgen eenige korte wenken en raadgevingen, geput uit aanwijzingen der Compagnie en ervaringen van den heer Vogels, die reeds verscheidene jaren in de kolonisatie-streek woont:

1. Het land moet alvorens in gebruik te worden genomen, ontzuurd worden door het onderploegen van een overvloedige kalk-bemesting.

2. Daarna moet een vlinderbloemig gewas worden geteeld en ondergeploegd.

3. Tengevolge van deze beide voorbereidende maatregelen en van andere ontginnings- en aanschaffingskosten gaat gewoonlijk de winst van het eerste halfjaar verloren.

4. Door den heer Vogels, wordt zeer aanbevolen, vruchtboomen te planten.

5. Het land is uitmuntend geschikt voor de teelt van aardbeien.

6. Men moet voor eventueele cultuur geen hollandsch zaad medebrengen.

7. De thans aanwezige kolonisten werken veel met kunstmest en wel met zeer goede resultaten.

8. Als beste kenschetsing van het klimaat te Van Eeden diene dat er per jaar veel meer zomersche dagen voorkomen dan in Holland druilerige dagen. Men kan er dan ook winter en zomer doorwerken. Het komt voor dat men tweemaal per jaar aard-appelen oogst.

9. Voor pluimvee-houders is het wellicht van belang te weten dat in het voorjaar (Febr.) de eieren en gros verkocht worden à *f*. 1 per dozijn en dat gedurende voorjaar en zomer gaarne 1 dollar (*f* 2.50) wordt betaald voor 3 kuikens van zes weken oud.

10. De koeien (Jersey) geven een gemiddeld vetgehalte van $\pm 6\%$.

11. Op een diepte van 26 tot 30 voet wordt goed drinkwater gevonden. Eenigszins ijzerhoudend.

12. Het geld dat een kolonist met een klein gezin noodig heeft om te beginnen, wordt geacht *minstens* 2 à 200 *dollar* te zijn; indien hij n.l. zelf zijn huisje bouwt, dat, bij kleinen omvang voor ruim 100 *doll.* gezet kan worden. Heeft hij een groot gezin of hoogere eischen dan is n.t.l. een duurder huis noodig. Het overblijvende bedrag kan voor eerste onkosten en levensonderhoud worden besteed.

Bij groote gezinnen is het verkieselijk dat de vader en de groote zoons vooruit komen om het huis te bouwen en den grond in orde te brengen. Zoodra dit is geschied kunnen moeder, dochters en kleine kinderen overkomen.

Voor gezinnen met enkel kleine kinderen is het beter in eens over te komen. Echter is dan meer geld noodig voor voorloopige huisvesting.

13. Door de compagnie zijn paarden disponibel gesteld tot ploegen van den grond. Men kan echter den grond ook *laten* ploegen voor 2.60 doll. p. acre (13 doll. p. H.A.). Na de maand April kost dit 25 doll. p. H.A.

14. Kolonisten moeten vooral bedenken dat zij volkomen gezond moeten zijn om in Amerika te kunnen komen, anders wordt men door de quarantaine-dokters onverbiddelijk teruggezonden. Vooral wordt gelet op oogziekten.

15. Men kan van New-York per trein of per stoomboot (Clyde Line) naar Wilmington reizen.

16. Wat betreft het huisraad dat men mede wensch te brengen, zij gezegd dat alle luxe-artikelen zeer duur zijn, doch alle directe behoeften zeer billijk. Men raadt aan schoenen mede te brengen, alsmede lijfgoed (ook wintergoed) dekens, kussens, karpetten.

Potten, pannen, stoelen, tafels e. d. zijn goedkoop te krijgen.

Tabak is over het algemeen duur. Een glas bier kost in N. C. ± een kwartje. Suiker 1.50 dollar de 25 pond (± 15 cts. (Holl.) p. pond). Meel kost f 5. 25 p. 198 pond. Men moet in de kolonie zelf brood bakken, daar een bakker zich nog niet gevestigd heeft.

17. Belastingen worden van de kolonisten bijna geene geheven.

De heer Vogels zegt: „Ik woon hier nu 3 jaar met 45 acres grond, een flink huis, groote stallen en schuren enz. en betaalde van af mijn komst tot heden 11 doll. belasting.”

18. Een hoeve van 10 acres (4 H.A.) met woning kan men krijgen op proef, tegen betaling van 26 doll. huur, met optie van koop tegen 50 doll. de acre op gemakkelijke afbetalingvoorwaarden, het huis tegen kostenden prijs.

Wil de kolonist zelf een huis bouwen, dan kan hij land krijgen tegen vijf jaar vrij van huur, met optie tot koop tegen 50 doll. de acre met afbetaling in 4 jaartermijnen.

Die kolonisten, die willen deelnemen in Dr. van Eeden's Co-productieve compagnie, dat wil zeggen, zij, die land willen ontginnen, bebouwen en bezitten volgens Dr. van Eeden's sociale begrippen (welke Dr. van Eeden zelf in deze brochure ontwikkelt) en die zich willen aansluiten bij de door hem en de heeren Hoggson te New York en Mac Rae te Wilmington te stichten Maatschappij van Co-producenten kunnen een optie krijgen van 5 jaren en dan het land inbrengen in de compagnie. Wat de grondregels van deze gemeenschap zijn, op welke basis zij zal worden opgericht en hoe zij zal werken, blijkt uit de bespreking hierna door Dr. van Eeden zelf.

Tijdens de samenstelling van deze brochure is van wege het Ministerie van Buitenlandsche Zaken een rapport verschenen, uitgebracht door den nederlandschen consul te Savannah, die een inspectiereis ondernomen heeft door de staat Noord-Carolina.

Betrekkelijk de Van-Eedenkolonie ontleenen wij aan dit rapport het volgende:

„Een jongere kolonie, zes mijlen verder van Wilmington gelegen, is Van-Eeden. Daar deze kolonie op

ruimen schaal in Holland wordt geadverteerd, is het van belang hieromtrent eenige nadere bijzonderheden mede te deelen.

De formatie van den bodem te Van-Eeden bestaat uit een bovenlaag (top soil) van humushoudend zand, met een onderlaag van witte, zandhoudende klei. Alhoewel deze formatie in het algemeen als zeer gunstig wordt beschouwd, werd geconstateerd dat de humushoudende bovenlaag (z.g. Norfolk sandy loam) zeer dun is en niet veel meer dan 10 à 15 cM. diep, waardoor voor eene intensieve cultuur sterke bemesting vereischt is.

Bovendien is gebleken dat deze bodem, alvorens voor eenige cultuur geschikt te zijn, minstens een tot twee jaar noodig heeft om uit te zuren, als een gevolg van te veel vocht, daar deze landen zeer laag gelegen zijn en afwateringskanalen slechts voor kort zijn aangebracht. Bij een oordeelkundige behandeling en na het toebrengen van kalk en meststoffen, zal deze bodem ongetwijfeld voor de cultuur van aardappelen en diverse groenten geschikt te maken zijn. De kolonie Van-Eeden, zoowel als die te Castle Haynes, is gelegen aan de lijnen der Atlantic Coast Line Ry, welke spoorweg uitnemende faciliteiten aanbiedt voor het snelle vervoer van diverse oogsten naar de groote markten in het Noorden.

De maatschappij, die bij de ontginning dezer landerijen betrokken is, zetelt te Wilmington en geeft zich groote moeite den kolonisten in hunne aanvangswerkzaamheden bij te staan en tegemoet te komen.

Men moet echter niet verwachten voor den ploeg gereed land te vinden en de kosten voor ontginning zijn zeer aanzienlijk. De voorgenoemde maatschappij stelt landbouwwerktuigen, muilezels e. d. ter beschikking

van den kolonist en graaft sloten, de huur en de kosten waarvan op gemakkelijke afbetalingsvoorwaarden kunnen worden voldaan. Scholen zijn ter plaatse niet aanwezig, doch kunnen op het zes mijlen verder gelegen dorpje Watha worden bezocht. Drinkwater, hoewel gezond, bleek op eenige plaatsen sterk troebel en ijzerhoudend, zoodat filtrering noodzakelijk is. De prijs dezer landen is vijftig dollar per acre hetgeen onder de omstandigheden niet goedkoop te noemen is."

De opmerkingen die bij dit rapport gemaakt zouden kunnen worden zijn:

Dat de tijd voor ontzuring van het land aanmerkelijk verkort wordt door minutieuze draineering en overvloedige bekalking, zooals reeds is gezegd.

Vervolgens dat, bij het vaststellen van den prijs gerekend moest worden met de vele kosten die het voorthelpen der kolonisten meebrengt en met de reeds menigmaal ondervonden teleurstellingen daarbij, terwijl deze prijs voor vele jaren *vooruit* is vastgesteld terwijl de grond rondom overal in waarde stijgt.

We hebben dit rapport evenwel niet willen verzwijgen opdat de kolonist het meest onpartijdige oordeel ook zou vernemen, waarbij geen van de door ons opgesomde voordeelen wordt ontkend.

Wiederholungen der Haupttheorie
des Systems der Zahlen

Die Haupttheorie der Zahlen
ist die Theorie der
Zahlen, die die
Eigenschaften der
Zahlen untersuchen.
Die Haupttheorie der
Zahlen ist die Theorie
der Zahlen, die die
Eigenschaften der
Zahlen untersuchen.

Die Haupttheorie der
Zahlen ist die Theorie
der Zahlen, die die
Eigenschaften der
Zahlen untersuchen.
Die Haupttheorie der
Zahlen ist die Theorie
der Zahlen, die die
Eigenschaften der
Zahlen untersuchen.
Die Haupttheorie der
Zahlen ist die Theorie
der Zahlen, die die
Eigenschaften der
Zahlen untersuchen.

Wenken en Waarschuwingen voor de werkers in Van-Eeden Kolonie.

Zonder dwang of verbindtenis, zonder iets anders van u te vergen dan zelfstandige overweeging, en vrijwillig handelen uit eigen inzicht, geef ik u eenige opmerkingen om te bespreken en te overdenken.

Uw woonplaats heeft men naar mijn naam willen noemen. Het eenige wat ik meen te moogen verlangen is dat ge dien naam niet belachelijk maakt, maar eervol doet klinken in de wereld.

Uw voornaamste drijfveer is verlangen naar welvaart, rijk worden, — en wel zoo spoedig mogelijk.

Hier heb ik niets teegen. Welvaart brengt wat voor menschen begeerlijk is. Gezondheid, beschaving, boven alles vrijheid, vrijheid tot meerder ontwikkeling, vrije tijd tot leezen, nadenken, bewonderen, leeren.

Maar laat dit tusschen ons vaststaan dat het niet onverschillig is, hoe men welvaart verwerft, en hoe men de daardoor verkregen macht en vrijheid gebruikt.

Men kan welvaart verwerven door anderen te benadeelen. Het rechte woord hiervoor is roof. Men kan vrijheid krijgen door anderen te onderdrukken. Dat wil zeggen door slavernij.

Hints and Warnings for the Workers in Van Eeden-colony N. Carolina U.S.A.

As I was asked to be godfather to your dwelling-place, you will perhaps acknowledge my right to demand that you will not expose that name to ridicule and shame, but make it sound honorably in the world.

For that purpose I beg you to listen to a few remarks, leaving it entirely to your free judgment whether you will follow them or not.

Your aim is prosperity, getting rich, and as quickly as possible.

I have no objection to that. Prosperity includes most things desirable for mankind. Health, culture, above all liberty, meaning leisure to develop, to read, to think, to admire, to learn.

Let it be well understood, however, between you and me, that it is not a matter of indifference *how* prosperity is reached, nor *how* liberty is acquired.

Prosperity may be got by making others lose. The straight term for that method is robbery. Liberty is sometimes sought for by oppressing others. The straight word for that is slavery.

Nu leeven we in een tijd waarin deeze dingen nog wel gepleegd, maar niet langer goed-gevonden worden. Ze worden afgekeurd door de overgroote meerderheid, ze worden door de wetten in beschaafde landen verboden.

Als ze nog gedaan worden, dan geschiedt dat ter sluik, in 't geniep, onder valschen schijn, of ver weg van het maatschappelijk leeven.

Nu reeken ik er op dat niemand van u roof of slavernij vóórstaat, in welken vorm of onder welken schijn óók. Dan wil ik u waarschuwen, en duidelijk maken hoe roof en slavernij nog steeds worden uitgeoefend, ondanks wettelijk verbod en algemeene afkeuring, — hoe daardoor het bederf en de ellende insluip in de menschen maatschappij, en op welke wijze alleen men die uitoefening kan verhinderen en voorkoomen.

Waar menschelijke ellende is, daar vindt men ook die heimelijke en geniepige vormen van roof en slavernij. De menschen die er aan meedoen zeggen dat het niet anders kan, en men betwijfelt ook of de menschelijke ellende wel ooit kan worden verminderd.

Maar ik kan u duidelijk aantoonen dat het wèl anders kan, — dat gij zelf nu in de gelegenheid zijt het kwaad te voorkoomen. En al zal de menschelijke ellende niet geheel worden opgeheeven, zoolang wij maar menschen zijn, zoo kan toch zeker niemand zeggen hoever ze wel verminderd kan worden, eer we ernstig beproefd hebben de grootste oorzaak er van weg te neemen.

Dat is nooit beproefd op zoo grondige wijze als gij het beproeven kunt. En wel omdat die oorzaak nooit zoo scherp gezien is als thans. Wij weeten méér en

In our time both these methods are still practised, though not openly. The verdict of public opinion condemns them, the laws of civilised nations seem to prohibit them.

Yet they are practised, openly in some out of the way corners, and still more in a clandestine way, under false pretence of fair transactions.

I take for granted that none of you approves of these methods under any form, however apparently legitimate and harmless. So I will warn you and explain how robbery and slavery are still existant notwithstanding general disapproval, how corruption and misery ensue, and in what way these evils can alone be prevented.

Wherever we find human misery, we may be certain to find also these open or clandestine forms of robbery and slavery. Those who take part in them tell us they are inevitable, and doubt that human misery can ever be alleviated.

Yet I can clearly show you that these abuses are not at all inevitable, — and that you yourself are able to prevent them. And though it might be true that human misery will never disappear entirely so long as we are but human — yet before we have all tried to take away its principal cause, nobody can foretell how far that misery may be diminished.

That has *never* been tried in such a thorough way as you may try it now. We know more and we have greater power than any former generation — and you have an opportunity to do what nobody did before.

Therefore you need not be exceptionally good or

wij kunnen méér dan ooit menschen vóór ons — en gij zijt nu in de gelegenheid te doen wat niemand nog heeft kunnen doen.

Daarvoor behoeft ge geen buitengewoon brave of sterke menschen te zijn. Ik zal het u uiteen zetten. Het eenige wat ge behoeft is voorzichtig overleg.

Hoe men in onzen tijd, onder de wetten onzer beschaafde volken, toch roof kan pleegen en menschen in slavernij houden, is in een paar woorden te zeggen.

Men doet het door zoogenaamde eigendoms-rechten. Men kan eigendoms-recht laten gelden op dingen die anderen noodig hebben. Op huizen, grond, werktuigen enz. Wanneer nu andere menschen de dingen beslist noodig hebben, er niet buiten kunnen leven, maar gij kunt die anderen, door uw eigendomsrecht, verhinderen er gebruik van te maken, dan kunt gij natuurlijk die anderen dwingen, gij hebt ze in uw macht. Gij kunt ze dwingen voor u te werken, of u zooveel af te staan van hetgeen ze verdienen, dat ze niet meer dan het allernoodigste overhouden. Al heeten zij eeven vrij als gij, toch zijn ze uw slaven, want gij hebt de voorwaarde voor hun leven in uw macht. Zij moeten zich wel aan uw voorwaarden onderwerpen, al heet het uit vrijen wil, want het gaat om hun leven. Gij kunt hen, al is het door een zoogenaamd eerlijk contract, van alles berooven wat ze verdienen, — en als uw eigendoms-rechten maar groot genoeg zijn, kunt ge duizende menschen tot op 't hemd uitplunderen en ze hun leven lang voor u laten werken, daarbij zelf al rijker en rijker wordend zonder een slag uit te voeren.

Het komt er maar op áán dat de dingen waarop uw eigendomsrechten gelden voor anderen onmisbaar zijn.

strong people. You need not be martyrs or heroes. You only have to be honest, healthy people of average ability. The only thing you want is cautious good sense and careful foresight.

How people can rob and keep slaves in our time, under the laws of civilised nations, may be explained in few words.

It is done by the abuse of so-called rights of property, or titles. It is possible to claim a right on things that other people want. On houses, soil, implements, machinery etc. When other people are absolutely in want of these things, not being able to live without them, and you by your title can keep these people off, then it is clear that they are entirely in your power. You can compel them to work for you, or to give you so much from their earnings that they keep only their bare subsistence. They may be called as „free” as you, yet they are your slaves, for you keep the keys of Life for them. They have to submit to your conditions, although it is called 'free choice, for their life is at stake. Though it is said to be a fair transaction, you practically rob them of their earnings — and if your titles of property are only large enough, you may despoil thousands of people to the skin, and make them toil and drudge for you all their life, you yourself in the meanwhile growing richer and richer without moving a hand.

The principal condition being, of course, that the things on which you claim your rights of property are indispensable to others.

Formerly, when the earth was less populated, it was not so easy to have property that was entirely indis-

Vroeger, vóórdat de aarde geheel bevolkt was, was het niet makkelijk iets te bezitten dat geheel en al onmisbaar was voor anderen, zóó onmisbaar als een bron in een woestijn. Want ieder was in staat een plekje vrijen grond te vinden waarover niemand te zeggen had.

Dit is nu uit. Elk plekje grond dat eenige waarde heeft, is ingenomen. Iemand noemt het zijn eigendom, en wie geen eigendom heeft is met lijf en leeven afhankelijk van die het wèl hebben.

Op die wijze is roof en slavernij, ondanks alle afkeuring, in onzen tijd mogelijk, en algemeen gebruikelijk, met schijn van recht en onder bescherming der wet.

Nu valt echter hieruit niet af te leiden dat er geen eigendoms-rechten behoorden te bestaan, dat het hebben van eigendom in strijd is met het rechts-gevoel der menschen.

O neen! eigendom en eigendoms-recht kan in volkomen overeenstemming zijn met het eeddelste menscheelijke gevoel, mits dat woord eigendom door iets anders worde bepaald, en het eigendomsrecht daaraan even-reedig worde begrensd.

Zoolang iemand alleen datgéne zijn eigendom noemt wat hij werkelijk *gebruikt*, zal niemand het hem misgunnen. Alleen bij misbruik en onbruik ontstaat het kwaad. Zoodra iemand eigendomsrecht laat gelden op iets wat hij zelf niet gebruiken kan, en hij belet daardoor anderen van dat goed nuttig gebruik te maken, zoodra ook pleegt hij misbruik en doet hij iets dat tegen het rechtsgevoel van elk onbedorven mensch indruischt. Hij schaadt de maatschappij waartoe hij behoort.

Als ik honderd huizen in eigendom heb kan ik er toch maar één van bewonen. Als ik nu al die andere

pensable to others, so much so as a spring is in a desert. For everybody had a chance to get at a piece of free soil, on which no one claimed any dominion.

Those days are past. Every little spot of valuable soil has an owner. Somebody is the possessor, and he who staid back in the run and got no possession, is dependent in life and body on those who got ahead of him, he is a slave and has to surrender on any condition.

The abuse of this advantage, these rights of property, gotten in any way whatever, is now quite common and fashionable. It is legitimate robbery and slavery, practised under protection of the law.

From this we may not draw the conclusion that rights of property are unjust, and that possession is against the human sense of equity.

By no means! — possession and rights of property can be in perfect harmony with the noblest human feelings, but only then, when these rights are defined by something else and limited accordingly.

The right of property of what one actually uses, is not offensive to the keenest sense of justice. The evil begins when there is abuse or non-use. When somebody claims rights on a thing that he is not able to use himself, and hinders others by those rights to make use of it, then he is doing what any normal modern human being feels as an injustice. *Because it is a wrong done to society.*

When I am proprietor of a hundred dwellings I can only live in one. Leaving all the others unused, while there are hundreds of people perishing from cold and

huizen niet gebruik, terwijl er honderde menschen niet buiten kunnen, daar ze anders omkomen van kou, en ik belet die menschen gebruik te maken van hetgeen ik zelf niet gebruiken kan, dan pleeg ik onrecht. Ieder goed mensch voelt dat. En wat is eigendoms-recht anders dan de macht om anderen te beletten gebruik te maken van eenig goed? Dat recht nu wordt algemeen aangewend om van den nood van anderen partij te trekken. Men dwingt met dat recht anderen zich te onderwerpen aan een contract, zoo voordeelig mogelijk voor den eigenaar. En daar in onze maatschappij het eigendomsrecht onbegrensd is, kan één mensch duizenden anderen volkoomen in zijn macht houden en van alles berooven wat meer is dan het hoogst noodige. Dit is roof en slavernij en teegen het rechtsgevoel der menschen.

Alle bezittingen krijgen eerst waarde door gebruik, en al was ik eigenaar van honderd-duizend akkers, maar er is niemand die ze bewerkt, dan ben ik nog een arm man. Mijn eigendomsrecht moet zich dus ook uitstrekken over menschen, anders heb ik er niets aan. Ik moet dus niet alleen land en werktuigen bezitten, maar ik moet ook de menschen bezitten die er iets mee doen. Hier begint de slavernij.

Rechtvaardig eigendom is alleen dat wat men zelf ten nutte kan maken, door eigen gebruik, door eigen arbeid.

Dat beteekent dus geen *gelijkheid* van bezit. Een geleerde behoeft een laboratorium en een bibliotheek, een landbouwer vee en grond, om zoo nuttig mogelijk werkzaam te zijn, ook hebben beiden helpers noodig.

Nu zult ge vragen: wie zal uitmaken wat ieder mensch zijn eigendom noemen mag? Wie bepaalt of iemand

wanting a home, and then forbidding the people to make use of what you can not use yourself, is injustice. Every good human being is aware of this. And what is a title, a right of property, but the right to forbid others the use of any object? That right is nowadays generally applied to take advantage of the need of others. With those rights and titles people compel others to submit to agreements, as advantageous as possible to the owner. And as these rights of property in our society are unlimited, so one man may keep thousands of others in his power and may rob them of everything. This is robbery and slavery and against the human sense of justice, even leaving aside Christian virtues like generosity or self-denial.

The value of property lies in its use. The owner of a hundred thousand acres is a poor man when there is nobody to use them. His right of property must include *men*, otherwise it is valueless. Here slavery comes in.

Righteous ownership can only extend to those goods that we can make valuable by our own use, own labour.

This does not imply equality of possessions, nor does it exclude paid service. The man of science wants a library and a laboratory, the farmer wants cattle and soil, to use his power most efficiently and to the best advantage for society. Both may want servants.

You will ask: who shall decide what each of us may call his property? Who determines whether one uses his property rightly or not? And what is the difference between slavery and justly paid service?

zijn eigendom nuttig gebruikt of niet? En is het hebben van helpers en dienaren geen slavernij?

Versta mij nu wel, het is juist de oplossing van deze vragen waarop de wereld wacht.

Die oplossing kan alleen gegeven worden door de *praktijk*, door *doen*, niet door theorie en redeneering. Alleen menschen in uw omstandigheden kunnen die oplossing beproeven.

Let wel, ik stel vast, zonder kans op tegenspraak, dat gij allen het schroomelijk onrecht inziet van het misbruik der eigendomsrechten. Iedere groote stad met haar onzinnige weelde en vreesselijke armoede, iedere natie met haar misdadigers, met haar verarmde landbevolking, met haar gevangenissen en armhuizen, is er het bewijs van.

Gij allen nu hebt tot nog toe *niet* noemenswaard deelgenomen aan dat misbruik, zoo er al onder u zijn die kapitaal bezitten zoo was het te klein om tot groot misbruik te leiden. Gij zijt allen werkers, en hebt het voornemen door eerlijke, nuttige arbeid welvarend te worden.

Wanneer ge dit zoudt willen beproeven geheel alléén, één eerlijk man tegenover de geheele min of meer bedorven maatschappij, dan zoudt ge het stellig afleggen. Waarom? Omdat die maatschappij macht over u heeft. Er zijn dingen die door die maatschappij worden verschaft en die gij noodig hebt. Al hebt ge juist het eigendom dat ge behoeft om nuttig werkzaam te zijn, en niet meer, zoo kan toch de maatschappij u dwingen deel te nemen aan de algemeene groote misbruiken waaruit de maatschappelijke ellende ontstaat. Want ge hebt dingen noodig die ge u niet zelf verschaffen kunt.

Now I want to point out to you that it is exactly for the answer to these questions that the world is waiting, and that it can only be given by practice, by action, and not by books and theories. And this practice and this action, that alone will bring the solution, I expect from you, because you, of all people, have the necessary opportunities.

Mind, I can take for granted that you are all aware of the terrible abuses of the rights of property. They are staring you in the face in every big town, with its mad luxury and horrid poverty, in every nation, with its declining rural population, its criminals, its prisons and poor-houses.

Thus far, none of you have taken part to any extent in these abuses. Some of you possess capital, but not so much as to allow any important abuse of it. You are all workers, and when you seek for prosperity, you seek it by means of honest, useful labour.

When you mean to try this each for himself, single-handed, one honest man against the whole of corrupted society, there is no chance for you. Society will be all-powerful against you. Society, as a whole, produces things that you want. Even if you have exactly the amount of property that is wanted for your special activity, and no more, society can compel you nevertheless to take part in those great general abuses from which results the social misery. For you want things that you can not make for yourself. You must enter into trade with society, you must buy and sell. You must make money for your produce and buy necessities for that money. And as soon as you enter into

Daartoe moet ge met de maatschappij in ruilverkeer treden, ge moet koopen en verkoopen. Ge moet uw producten te gelde maken en voor dat geld benodigdheden koopen. En zoodra ge met die maatschappij in ruilverkeer treedt moet ge ook uw tol betalen aan de groote bezitters, aan de leediggangers die op de maatschappij woekeren, aan de groote machthebbers die ooveral hun eigendomsrechten laten gelden, en die rechten steeds meer doen toeneemen, tot in het monsterachtige en ongehoorde.

De eenige wijze om los te komen uit dien verschrikkelijken greep der bezitters, zou zijn: geheel leeven van eigen voortbrenging op eigen grond.

Dat kan geen mensch alléén, ook de vlijtigste en sooberste niet. En dat zou zeeker niet de welvaart brengen die gij beoogt.

Maar wèl kan het een *groep* menschen die zich verbinden tot gemeenschappelijk werk, gemeenschappelijk voortbrenging op eigen boodem.

Een groep menschen die leeven en wonen op hun eigen terrein, van de voortbrengselen op eigen boodem en eigen werk, is *onafhankelijk*. Niemand kan hen berooven of besteelen, hetzij dan door geweld. De slinksche kunstgreepen van bezitters hebben geen macht over hen.

En de leeden van zulk een groep behoeven niet allen bij elkander te wonen. Ze kunnen in kleinere groepen over 't heele land verspreid zijn, en toch samenhangen, samen voortbrengen en verbruiken, op eigen boodem, met eigen werktuigen.

Zulk een groep moet gij vormen, wanneer het u namelijk te doen is om op eerlijke wijze, door nuttigen arbeid wèlvarend te worden.

trade with society, you will have to pay your taxes to the great proprietors, to the big parasites, the powerful owners, who levy their taxes on everything that is paid with money, and who increase their rights constantly to exorbitant and monstrous figures.

The only way to get free from this terrible grip of the possessors would be: to subsist entirely on the produce of your own hands on your own bit of land.

One man tried it, D. H. Thoreau by name — but he had to give it up after two years, however frugal and strong he was.

Certainly it would not represent the „prosperity” that you have in view.

Yet what no man can do alone, a group of people can achieve very well. They can associate for common production on common soil.

A group of people subsisting on the products of their common labour on their own soil would be independent. Nobody could rob them, unless by force. The tricks of modern business could not harm them. It would not even be necessary for them to live in a cluster together in some out of the way place. They might be dispersed all over the country, according to their wants and inclinations, and yet be associated and produce and consume in common, on their own soil with their own implements.

You must form the first nucleus of such a group, if you sincerely intend to get prosperous in a honest way, by means of useful labour.

You must, I say, because it is utterly impossible in any other way.

Dit moet gij doen, herhaal ik, omdat het op andere wijze volstrekt onmogelijk is.

Als gij zulk een groep niet vormt, dan zal de maatschappij u dwingen mee te doen aan haar kwade praktijken, Ze zal u dwingen tot haar misbruiken, of anders u in armoede houden. Wilt ge in de gewone maatschappij welvarend worden dan moet ge meedoen aan het berooven van anderen die zwakker zijn dan gij. Wilt ge strikte eerlijkheid en rechtvaardigheid handhaven in de gewoone maatschappij dan blijft ge arm en wordt door de sterkeren, die minder nauwgezet zijn, uitgeplunderd.

Maar helpt gij, als een groep eerlijke menschen, getrouwelijk elkander, en neemt ge u vóór, onder elkander, geen misbruik van eigendomsrecht te dulden, dan alleen kunt ge ook welvarend worden, ja! in elk opzicht rijker, en sterker dan de leeden der gewoone maatschappij.

Daarbij zullen zich natuurlijk veele moeilijkheden voordoen, allerlei kleine kwesties en verschillen, — die echter allen door de praktijk kunnen opgelost worden.

Laat ons nagaan wat de hoofdbeginselen moeten zijn waaraan ge hebt vast te houden bij uw werk.

Vooreerst moet uw arbeid „*nuttig*” zijn. Dat wil zeggen, *ge moet, zooveel mogelijk, dingen voortbrengen, die ieder mensch behoeft, echte levensbenoodigdheden.*

Dit toch is de voorwaarde voor uw onafhankelijkheid, dat ge zelf, van eigen bodem, door eigen werk, gemeenschappelijk met uw bondgenooten, alles voortbrengt wat ge noodig hebt. Dan eerst zijt gij *vrij*, in maatschappelijken zin, dan eerst kan niemand u dwingen, omdat gij niemand buiten uw kring noodig hebt.

If you do not form such a group, society will force you to take part in its unfair dealings. It will force you to share its abuses, or keep you in poverty. In order to become prosperous in present society you have to rob those that are weaker than you. When you try to follow the road of strict fairness and honesty in our society, you will remain poor, and those who are less scrupulous will fleece you.

When, on the other hand, you assist each other, coöperating as a group, with firm decision not to suffer any abuse from property-rights or titles, then and only then you may grow prosperous, yea! more so in every respect than the members of ordinary society.

You will have to meet, of course, many difficulties, you will have to solve all sorts of small problems — yet these are all of them only to be overcome by practice.

Let us consider what will have to be the guiding principles of your activity.

In the first place your work must be useful.

That is to say, you must produce, as far as possible, only those things that are wanted by nearly every man, things of real necessity.

For this is the ruling condition for your independence, that you produce together, with your associates, on your own soil, all those things that you want. Only then you will be free, in a social sense, only then nobody can force you, because you want nobody outside your own group.

I said: as far as possible, meaning to express that

Maar ik zeide: „zooveel mogelijk”. Daarmee wil ik zeggen dat ge niet op éénmaal, van 't begin af aan, dat beginsel streng kunt volhouden. Ge zult in den aanvang dingen moeten voortbrengen die ge niet strikt noodig hebt, bloemen en genotmiddelen bij voorbeeld, omdat die dingen veel geld opbrengen, en ge geld noodig hebt.

Dat is goed, wanneer ge maar als reegel vaststelt, bij het onderneemen van nieuwe takken van voortbrenging of nijverheid, u niet toe te leggen op productie die schadelijk of overboodig is, maar vooral op het voortbrengen en maken van die dingen die ook door u en uw bondgenooten gebruikt worden. Dan bevordert ge uw onafhankelijkheid en vindt tevens een vaste afzetmarkt in eigen kring.

Ten tweede moet ge, *onderling, naauwkeurig de eigendoms-rechten bepalen*, zóó dat ze niet tot misbruik aanleiding kunnen geeven.

Ge moet daarbij onderscheiden in *gemeenschappelijk eigendom* en *privaateigendom*.

Gemeenschappelijk eigendom kent men reeds in allerlei vormen. Als staats-eigendom, gemeente-eigendom, en als bezittingen van groepen, bonden, maatschappijen, vereenigingen en zoo voort.

Gij moet nu een gemeenschap vormen, een groep met groeps-eigendom, waarbij beeter dan in de gewoone maatschappij, *zorg wordt gedragen, dat al wat aan de gemeenschap behoort, ook werkelijk in handen der gemeenschap blijft*, en dat *het privaat-eigendom nooit een werktuig kan worden tot het berooven van zwakkeren*.

it will be impossible to keep this principle strictly from the very beginning. At first you will have to produce any thing that will bring you money in the market, because you will want money first of all.

This is all right, if you only make it a rule, in the extension of your business, or in the undertaking of new branches of production or industry, not to choose those things that are useless and superfluous, but those that can be used by you yourself and associates. This will further your independence and create a fixed market in your own group.

In the second place you will have to determine, mutually, the rights of property, in such a way that no abuses can take place.

You will have to distinguish *private property* from *common property*.

Common property is well-known in different forms. As state-property, municipal property, and as property of groups, companies, trusts, associations and the like.

Your aim must be to form a Company with common property, wherein better care is taken than in ordinary society, that all what really ought to be common property of the Company, practically remains so — and that *private property of the associates never becomes an instrument in the hands of the stronger to rob the weaker*.

If this principle had been strictly established by the founders of the Great Republic of the United States, it would have become a real Common-wealth, of which it has now only the name.

Perhaps you are scared by the thought of the

Als dit beginsel ware gehandhaafd door de stichters der Vereenigde Staten, dan ware Amerika nu werkelijk een vrij land, een gemeenebest, een republiek, waarvan het nu nog alleen maar den naam heeft.

Ge zult misschien zeggen dat het u onmogelijk voorkomt precies te bepalen wat gebruik is en wat misbruik is, — en waar iemands privaat-eigendom begrensd moet worden.

Maar alle wetten van alle volken hebben eeven moeilijke onderscheidingen en trekken eeven fijne grenzen. Ze zijn toch praktisch zeer goed mogelijk.

Het komt er niet op aan het doen en laten van ieder mensch te controleeren, — dat moet aan het eigen geweten worden overgelaten. Het komt er op aan het grove misbruik teegen te gaan, en het is zeer goed aan te wijzen wàár dat begint.

Zoo is er in 't geheel geen bezwaar teegen wanneer iemand huis en hoeve geheel als privaat-eigendom bezit, zoolang hij zelf op dat land werkt, het goed beheert, de woning bewoont, zijn helpers goed beloont, en een som geld bespaart in de Bank. Niemand zal hem dan zijn rechten misgunnen, niemand zal er ook teegen hebben wanneer hij dat privaat-eigendom nalaat aan één of meer van zijn kinderen, wanneer die er eveneens goed gebruik van maken.

Zoodra echter die man zijn huis en goed gaat verpachten, dus jaarlijks er een som van wil trekken zonder er eenige arbeid voor terug te geeven, zoodat hij in de stad het geld kan verteeren wat door anderen op het land door arbeid gewonnen wordt, dan ontstaat het misbruik, — ieder ziet het voor oogen.

tremendous difficulty of determining exactly what may be called use and what abuse, and where the limits as to private property are to be drawn.

Let me remind you that all laws of all civilized people have to deal with such difficulties. They all have to distinguish by terms of similar uncertainty and to draw limits of similar preciseness. Yet such laws are constantly made and work practically.

It is not necessary to control the private life of every individual, this can be left to the individual conscience. The only thing wanted is to prevent gross abuse, and it is possible to point out quite precisely where that comes in.

When a man owns, as private property, house and farm, working on it, managing it well, living in his house, paying his servants well, and bringing his economies to the Bank, nobody can have an objection. Nobody will contest his rights, nor oppose his leaving this property to his heirs, provided they use it in the same way.

As soon however, as the man leaves his farm, letting it to somebody else, drawing from it a yearly revenue which he spends somewhere in a city, without rendering any real service in return, living in that way from a kind of tax levied on the labour of others, then a child may see that there is abuse.

The distinction is just as easy in money-matters. When a man makes a pile, by industrious labour, enabling himself to confront old age or invalidity without fear, and to give his children a fair lift to start with — nobody can have an objection.

On the other hand when a man acquires a big sum,

Met geld is het eeveneens niet moeielijk een grens te bepalen. Als iemand door arbeid een som gelds verdient en hij is daardoor in staat op hooger leeftijd zonder zorg te leeven en zijn kinderen wat bedrijfskapitaal te verschaffen — dan kan niemand daar kwaad in zien.

Maar als iemand een groote som gelds verwerft, door erfenis of toeval, en hij leent die uit en trekt er rente van en hij leeft er goed van levenslang, zonder een cent armer te worden, dan is dat misbruik, dat ziet ieder. Ook dan, wanneer die man bovendien nog iets uitvoert. Zijn werk mag mooi en nuttig zijn, de wijze waarop hij het product van den arbeid van anderen naar zich toehaalt is onrechtvaardig, teegen het rechtsgevoel van elk goed mensch van onzen tijd.

Daarmede is niet gezegd dat kapitaal-bezit en kapitaal-rente verkeerd is en afgeschaft moet worden. Het hangt er geheel van af of dat bezit en dat rente-trekken *schadelijk is voor de gemeenschap*.

Ontwiffelbaar is het schadelijk voor de gemeenschap als het toegaat zooals nu, in de gewoone maatschappij, waar elke onderneeming, elke mijn, elke fabriek, elke spoorweg, ja elke staat bezwaard is door een leeger van schuldeischers, aandeelhouders die het recht bezitten om van de inkomsten dier lichamen een belasting te heffen, in den vorm van rente en dividend, zonder eenige verplichting om daarvoor van hun kant iets uit te voeren.

Dat zulk een toestand leediggangers fokt, armoede kweekt, zinneloze verkwisting teweeg brengt, de voortbrenging verzwakt en uitput, de lust tot arbeid doet

by legacy, by speculation or in any accidental way, and he draws interest from it all his life, without any obligation for himself to give labour in return, without losing one cent from his capital — then there is abuse, most evidently.

Even if he prefers to continue to work, the abuse and injustice remains. May his activity be ever so useful and good — the way in which he uses his property to force poorer people to pay him that form of private tax which is called interest, is unjust, against the sense of justice of a normal, modern human being.

This does *not* imply that capital and interest are wrong and ought to be abolished. It all depends whether they are used against the well-being of society, whether they are a wrong done to the common-wealth.

Most undoubtedly it is a wrong done to the common-wealth when matters stand like in ordinary society, where every enterprise, every mine, every railway, every factory, yea! every state is burdened with a host of private creditors, share-holders who have the right to levy taxes on the revenues of those bodies, in the form of interest and dividends, without the slightest obligation on their part to render something in return.

That such a state of affairs creates idlers and parasites, furthers poverty and pauperism, encourages senseless waste and luxury, exhausts production, paralyses the normal, natural inclination to work and increases criminality and vice in all forms — that must be clear to every unsophisticated mind.

When on the other hand a group of industrious people, who each according to his ability contribute to

verslappen en de misdrijven enorm doet stijgen, dat kan de eenvoudigste mensch begrijpen.

Maar wanneer een groep arbeidende menschen, die elk naar krachten bijdragen tot het gemeenschappelijk goed, aandeelen bezitten in hun gemeenschappelijke zaak en aldus deelen in de winst door gemeenschappelijke inspanning gemaakt, dan is dat niet tegen menschelijk rechtsgevoel. Het zal juist de arbeidslust verhoogen, de voortbrenging bevorderen, en dus de gemeenschap bevoordeelen.

In een rechtvaardige en welgeördende gemeenschap is de verhouding juist andersom als thans. Thans is de Staat schuldenaar en de individuën zijn schuldeischers, de Staat is verplicht de individuën rente te betalen, zonder eenige verplichting van de individuën daar teegenover.

Maar in een welgeordende maatschappij moet de gemeenschap de schuldeischer zijn en de individuën de schuldenaren. De gemeenschap moet de eigenaar zijn van kapitaal en voortbrengingsmiddelen, en de *rente of ooverwinst, het product van gemeenschappelijken arbeid, komt der gemeenschap toe*, — terwijl de gemeenschap elk individu laat deelen in die winst naarmate hij zich door zijn arbeid verdienstelijk heeft gemaakt.

Deze toestand wordt bereikt in een groep menschen zooals gij die vormen kunt, een vereeniging of maatschappij, die de privaat-eigendomsrechten onder een zekere gemeenschappelijke controle begrenst, die haar kapitaal gaandeweg uitsluitend in handen brengt van haar eigen werkende leden, en er naar streeft door eigen produktie en consumptie onafhankelijk te worden.

In de statuten zooals die door den heer Hoggson

the common wealth, possess shares in their common enterprise and in such a way partake of the profits acquired by common effort, — there is nothing to object to that. It will in fact stimulate the inclination to work, heighten production, increase the common prosperity.

In a just and well-organised community the conditions are exactly the reverse of what they are now. At present the state is a debtor and the individuals are creditors. The state is obliged to pay taxes to individuals, in the form of interest, without any obligation on the side of those individuals.

In a well-organised society the community is the creditor and the individuals are debtors. The community ought to have the rights of ownership on capital and means of production, and the surplus of the common production, in the form of profits or interest, is due to the community, which will let each individual partake in them according to his labour or his merits.

This condition of things can be gradually approached in a group of people as you may form, a community or Company, which limits the rights of private ownership under a general control, which transfers its capital gradually into the hands of its members exclusively and strives to acquire full independence by the production of its own means of subsistence.

In the rules for your Company — called the Co-productive Company — as proposed by Mr. Hoggson and me, arrangements are made that will lead to such a condition in a gradual way. Practice will perhaps show the necessity of small alterations, yet according to men of great business experience, there can be no

en mij voor de Cø-productive Company zijn ontworpen, zijn bepalingen gemaakt die in geleidelijken oovergang tot een dergelijken toestand voeren. Zij kunnen door de praktijk gewijzigd worden maar in hoofdzaak zijn ze, volgens zaakkundigen, zeer wel uitvoerbaar.

Bedenkt het wel, gij allen begint met de beste bedoelingen, op vrijen boodem, van misbruik is bij u nog geen sprake, gij hebt slechts met *voorzichtig ooverleg* nu maatregelen te neemen om als de welvaart komt — want die brengt het gevaar — de misbruiken te vermijden. Dan kunt ge der waereld een uniek voorbeeld stellen.

Op eerlijke wijze, door nuttigen arbeid rijk worden, dat is uw opgave.

Let wel, niet alleen op *wettige* wijze, want de wet laat allerlei oneerlijkheid toe, maar op eerlijke, rechtvaardige wijze. Dat is hetgeen u te doen staat. Dat wilt ge allen, en dat wil eigenlijk ook ieder goed mensch. Om dat doel te bereiken moet ge een genootschap vormen. En ieder die het met dat doel eens is kan tot dat genootschap toetreden. Iets anders behoeft ge niet als eisch te stellen voor uw bondgenooten.

Veelen zullen welligt zeggen dat rijk worden niet het hoogste doel der menschheid is.

Volkomen juist, het is niet het hoogste doel, maar wel het *naaste* doel.

Armoede is op dit oogenblik nog de vloek der menschheid.

Niet rijkdom, maar armoede. En die armoede is indirect het gevolg der bestaande misbruiken, van algemeene oneerlijkheid en hebzucht.

doubt of the possibility of their practical realisation, even as they stand.

Mind, that each of you begins, with the best of intentions, on a soil that is practically your own. As yet there is no questions of abuses. It depends on you now to take careful measures to avoid them when prosperity comes — for it is prosperity that will bring the danger.

And if you succeed you will set an example for the world.

To get rich in a honest way, by useful labour — there is your task.

Not only in a *lawful* way, mind, — for the law allows all sorts of dishonesty — but in a fair and just way. That is what I expect from you, and that is, in fact what you all desire, and every good human being desires. For that aim you have to form your company, and that has to be the only commandment of your creed. Every man who agrees to that can be welcome in your midst. No other common confession is wanted. When that is agreed to, you can leave all religious and political and philosophical questions to the individual conscience.

Many will say that getting rich is not the highest aim of humanity.

Perfectly true. Yet it is the *nearest* aim. When we have once an honestly prosperous, justly organised common-wealth — without waste, without pauperism, without idle luxury and starving drudgers, without the worst crimes, without robbing and cheating and stealing — then we will see and ask: what next?

At present the principal sore of our society is poverty. Not wealth but poverty, want. And that poverty is,

Waarom schijnt rijkdom, goud, de vloek der menscheid? Om de begeerte die goud opwekt, en het misbruik dat er van wordt gemaakt.

Maar begrijpt ge nu niet dat juist die blinde begeerte naar goud, en het misbruik van rijkdom weer de gevolgen zijn van algemeene armoede, van de angst te kort te koomen en verdrukt te worden in 't gedrang?

Als goud zoo overvloedig was als lucht of water, zou er dan zoo schandelijk om gevochten worden? En zou er dan zooveel misbruik van worden gemaakt, en zooveel misdrijven om gepleegd worden?

Waar *ieder* gênoeg heeft, daar verdwijnt ook de hebzucht en de ooverdaad.

„*Eerlijk rijk worden*” moet uw leuze zijn en ik voorspel u dat die rijkdom geen vloek maar enkel zeegen zal zijn.

Nagenoeg alle poogingen tot hervorming der menschenmaatschappij mislukten omdat men meende dat de oorzaak van het kwaad in den rijkdom school, en men dus het rijk worden afkeurde, — of omdat men niet begreep hoe het alleen de oneerlijke wijze van rijk worden was die rijkdom tot een gevaar maakte, en dat men daarom niet bijtijds het misbruik der eigendomsrechten verhoedde.

Rijkdom kan alleen *gezamenlijk* verkregen worden. De eerlijke mensch voelt dat elk Goed dat hij noodig heeft door het samenwerken van veel menschen wordt verkreegen. Als de landman zijn land beeter bewerkt door een nieuw soort ploeg, dan weet hij ook dat hij de daardoor verkreegen winst te danken heeft aan de samenwerking van tal van menschen, geleerden, uit-

indirectly, the result of the existing abuses, the general dishonesty and greed.

What makes wealth, and its representative gold, appear as the greatest evil of mankind? The greed it excites, and the abuse that is made of its possession.

Do you not see, however, that this greed and this abuse are only the consequences of prevalent want? The fear of poverty is still haunting the whole of humanity. Hence the frantic rush, the mad excess.

If gold were as plentiful as air or water, would there be such shameful and ignoble fight for it? If abundance was a universal and common thing, would people cheat and steal and kill to get their share?

Where every man has enough, greed and excess vanish equally.

Getting rich honestly though perhaps somewhat more slowly, there is your motto, and I foretell you that this wealth will prove to be a pure blessing and no evil.

The greatest and noblest efforts to reform human society — and as such I consider first of all the tremendous movement called Christianity — have failed because wealth was considered the prime evil and Mammon the real Devil. Yet Mammon and Ploutos are in fact not only harmless but very benevolent deities, when they are only served in justice and wisdom.

Wealth can only be gotten by common labour. No honest man can suppress the feeling that every little thing he wants is due to the combined efforts of a multitude. When the farmer makes a better crop by the use of a new plough, he knows that he owes his

vinders, fabrikanten, arbeiders die allen iets bijdroegen tot het ontstaan van die nieuwe ploeg. Bijna elk voorwerp dat wij gebruiken is het voortbrengsel der geheele gemeenschap van menschen.

Daarom zal de eerlijke mensch er niets teegen hebben zijn ooverwinst aan de gemeenschap af te staan.

Maar het eerste kenmerk van een gemeenschap van eerlijke menschen is een eerlijk ruilverkeer. En voor een eerlijk ruilverkeer is niet alleen noodig oprechtheid maar ook oopenheid. Dat wil zeggen dat men bij 't handeldrijven niet alleen elkaar niet opzettelijk bedriegt door *liegen*, maar ook elkaar niet bedriegt door *verzwijgen*.

Op dit oogenblik wordt er in de gewoone maatschappij niet alleen enorm bedroogen en gestoolen — binnen de grenzen der wet — door *liegen*, maar vooral ook door *verzwijgen*. Dit is zelfs algemeene reegel in den handel. Alle zaken zijn geheim en trekken partij van de onkunde van anderen. De handelaar, als tusschenpersoon, wacht zich wel meede te deelen wáár en voor hoeveel hij koopt en verkoopt. Daarin juist, in dat bedrog door verzwijgen, schuilt zijn groote winst.

Dit is eeven oneerlijk als het bedrog door liegen. En deze oneerlijkheid vermeedert niet den rijkdom, maar juist de armoede. De winst, verkreegen door het bedrog door verzwijgen, moet ergens vandaan koomen. De voortbrenger en de koper worden er door opgeligt. Er is geen samenwerking, maar onderlinge teegenwerking. Er wordt vermorst en verkwist, ten koste van de onweetenden, die onweetend worden gehouden.

In uw gemeenschap moet daarentegen oopenheid zijn

increased profit to the mental and manual labour of thousands of men of science, inventors, engineers, labourers, who all contributed to the making of that new plough. We may say that we use hardly any object that is not in a way a product of the whole of mankind.

So the honest human being feels his obligation to society, and wants to give his share of usefulness and a part of his profits in return.

The principal feature, however, of a well-organised society is a fair exchange of services and goods. And for a fair exchange are required, besides equality of rights before the law, not only honesty but also openness. That is to say that the members of a society ought not to cheat each other, not only by intentional deceit, by lying, but also by dissimulating, by keeping silence.

At present the amount of cheating and deceit practised in civilised society is enormous — not only by actual lying, but principally by keeping silence, by not telling the material facts. This is the rule in all trade and commerce. All business is done more or less secretly, clandestinely, and every business-man takes advantage on the ignorance of the others. The merchant, as a middleman, is careful not to betray his secrets about what he pays, where he buys and sells. His great profits spring exactly from that form of deceit.

This method is just as dishonest and unfair as actual lying. All secrets in business and industry are harmful to society. Yet our present laws protect them. And this does not increase wealth but poverty. The profits gotten by dissimulating the truth must come from somewhere. Either producer or consumer must be cheated, generally both. There is no fair coöperation, but a

en onderlinge samenwerking. De tusschenpersoon moet worden beloond naar zijn verrichting, die door alle belanghebbenden kan worden gecontroleerd. Tusschenpersonen zijn in het ruilverkeer onmisbaar — maar het is volstrekt niet noodzakelijk dat zij voordeel trekken uit de onweetendheid van voortbrenger en verbruiker. Integendeel! dat is een der groote oorzaken van de bestaande armoede, ellende en misdaad.

Maar nu moet ge wèl bedenken dat ge een *oovergang* moet vormen, en dat ge niet op slag een betere gemeenschap kunt stichten. Zoolang ge niet een complete gemeenschap hebt van eerlijke voortbrengers, die in uw voornaamste levensbehoeften voorzien, — zoolang ook moet ge meedoen in dat algemeene geknoei en gevecht der groote maatschappij. Ge moet u verweeren, met het doel om staande te blijven en het begin te maken van iets beeters. Ook dáárdoor zijn zooveele pogingen mislukt, dat men geen begrip had van geleidelijke oovergangen en op eenmaal een toekomst-gemeenschap wilde stichten.

Volgens het plan van den heer Hoggson en mij behoeft niemand zich aan bijzonder moeilijke of ongewoone voorwaarde te onderwerpen. Wie zich wil aansluiten doet het uit vrijwillig inzicht, uit begrip dat het werkelijk voordeelig is.

De landbouwer kan zijn eigen stuk grond krijgen en daarop geheel heer en meester zijn, en het ook aan zijn kinderen nalaten. Hij verbindt zich alleen den grond niet te vervreemden, niet te verwaarloozen, en niet door anderen te laten bewerken, terwijl hijzelf er de voordeelen van trekt. Zoolang hij op den grond

constant effort to run the other man down, to impede, to obstruct, to annihilate the work of others. The result is a tremendous waste, waste of energy and waste of goods, at the cost of the weak and the ignorant, who are carefully kept so on purpose.

In a society of honest men, such as you can form, there ought to be openness and mutual coöperation among all the associates. The middleman ought to be paid according to his services, controllable by all who are interested. Middlemen are indispensable in commerce, but it is not at all indispensable that they take advantage of the ignorance of producer and consumer. On the contrary this is one of the principal causes of existing waste, poverty and crime.

Now keep in mind that you have to form a *transition*. You can not make a perfect community at once. You will have to take part in the general struggle of our present society for the immediate time to come. You will have to fight, in order to resist and to form a beginning of something better. Many efforts failed because people had no notion of gradual transitions and wanted to jump at the ideal at once.

According to the plan outlined by Mr. Hoggson and me, nobody needs to submit to difficult conditions. Every one can keep his perfect independence and not associate before he is aware, by his own free insight, that it means an advantage to him.

The farmer can get his own piece of land, build his house on it and live on it as an owner, with a right on all the profits, with a right also to leave the property to his heirs. In joining the Company he will only agree not to neglect his property, nor let it be used by

zelf woont en werkt behoudt hij al de voordeelen van het bezit. Maar het genootschap behoudt het eigendomsrecht, en treedt namens de gemeenschap als eigenaar op, zoodra de bezitter zijn eigendom, ten nadeele der gemeenschap, zou willen misbruiken.

Teegenover deze beperking zijner rechten heeft de landbouwer alle voordeelen van gemeenschappelijke samenwerking, van coöperatie. Namelijk gemeenschappelijk inkoop van benodigdheden en verkoop van producten. Elk deelneemer kan aandeelen krijgen in de zaak, tot een zeker maximum, en alleen zoolang hij deelnemer is. Hij profiteert daardoor van de arbeid van al zijn bondgenooten.

Zoodra er genoeg voortgebracht wordt om tot het vormen van een industrie oover te gaan, moet ook deeze gemeenschappelijk, coöperatief, gedreeven worden. Zui- velfabrieken, conservenfabrieken, bakkerijen enz. kunnen veilig worden opgericht wanneer de producten ter ver- werking gemeenschappelijk worden voortgebracht. Steeds moet daarbij de onafhankelijkheid worden gezocht. Hoe meer de producten komen van eigen boodem en verbruikt worden door eigen deelneemers, des te meer ook ge- raakt men vrij van de ooverige maatschappij met al haar misbruiken.

Daarbij is er niets teegen ook loon-arbeiders te ge- bruiken, zoowel door de gemeenschap als door de leeden. Loon-arbeid is niet altijd slavernij, en het geeven van ongelijk loon is niet onrechtvaardig, mits bij het loon-contract de eene partij niet door nood gedwongen wordt, onbillijke voorwaarden aan te nemen, en mits het hooger loon ook werkelijk door verdienstelijker arbeid wordt verkreegen. Hiervoor kan de gemeen-

others drawing the profits to himself. In giving up these rights he acquires the right to become share-holder of the company, and to partake in all advantages of coöperation, coöperative selling, buying and industrial enterprises. The company keeps the right to buy his land back in case of neglect or departure. Every associate may get shares in the common stock, up to a certain maximum, which shall yield dividends only so long as he is a member.

In the interest of a safe extension it must be understood that no industrial enterprises ought to be started unless they serve to work the products of the associates themselves, and produce articles that will find consumers among them. Such industries are e. g. a dairy farm, a canning factory, or a bakery. No risky undertakings that require a large market outside, and materials that are not drawn from the property of the associates themselves, ought to be started. This will mean a relatively slow extension but a safe one, and a surely growing independence. When the company is rich enough to buy mines and woods and large plantations, or when it can coöperate with other similar enterprises, it is time to start other industries.

There is no objection to engage wage-earning labourers, either in immediate service of the company, or in that of the associates. These wage-earners may become associates in time. Wage-paid service is no slavery, provided the agreement is concluded on fair terms and does not take advantage of the weaker position of the labourer. The company can provide for that by general rules, allowing higher pay for higher services, and forbidding any unfair exploitation.

schap waken, door voor alle leeden geldende bepalingen, en de gevolgen zullen zijn een veel hooger werkdadigheid, een grooter liefde tot den arbeid en een sneller toeneemende welvaart.

De bronnen van rijkdom, boodem, mijnen, fabrieken moeten gemeenschappelijk bezit blijven, en dat bezit moet gestadig worden uitgebreid — zoodat ieder bondgenoot, behalve hetgeen hij als persoonlijk eigendom bezit, zich rijk en veilig weet door de macht van een groot gemeenschappelijk bezit waarin hij deelt, waartoe hij naar krachten heeft bijgedragen, en waarop hij in tijden van nood, in ziekte of ouderdom reekenen kan.

Dit is inderdaad de toestand die ieder mensch wenschelijk noemt. Ze is geen doodende gelijkheid, maar een rechtvaardige verdeeling naar verdienste.

Ze sluit alle verneedering door weldadigheid en philanthropie uit. Ze verzwakt den prikkel tot werken niet, maar verhoogt die. Ze steunt de zwakken en hulpbehoevenden, maar ze is onverbiddelijk tegenover den kwaadwilligen, den parasiet. Ze breidt de persoonlijke vrijheid uit tot de verste praktisch bereikbare grenzen. Ze voorkomt verkwisting en vermorsing van het gemeenschappelijk eigendom, en geeft den besten krachten gelegenheid naar 't front te komen. Wie in deze organisatie ontevreden is kan het alleen aan zichzelf wijten.

En deeze toestand is volstrekt niet, zooals men vaak beweert, in onzen tijd onbereikbaar. Gij allen kunt ze tot stand brengen, wanneer ge vasthoudt aan uw beginsel van „eerlijk rijk worden”, en wanneer ge daarbij, tot verdere ontwikkeling uwer organisatie, mannen van talent uitzoekt en die ruimschoots beloont naar hun verlangen, en steunt in hun leiding.

The common property of the company, in real estate, factories, mines, etc., must be constantly increased — in such a way that every associate, besides his private property, knows himself to be rich and safe by the power of a great common property, in which he shares, to which he has contributed according his ability, and on which he may count, in times of need, in old age or invalidity.

This is indeed a condition of things that every human being will call desirable. It is no deadening equality, but a just distribution according to service rendered. It excludes humiliation by philanthropy and charity. It does not weaken the incitement to work but heightens it. It gives support to the weak but is inexorable to the parasite. It extends personal liberty to the widest practical limits. It prevents waste and excess, and gives opportunity to the best to come to the front. The malcontents in such an organisation can only blame themselves.

And this condition is not at all, as many contend, beyond practical realisation in our time. You can realise it, when you stick to your principle of "getting rich honestly". You will want however for further development of your organisation men of organising talent. You will have to find them out, to remunerate them liberally and to give them full opportunity.

So long as you coöperate as a group of farmers you may prosper rather easily. Introducing industry, handling money, doing business on a larger scale with growing wealth and number, will demand leaders of great ability and special gifts — for then the fight with the outside society will begin in full earnest.

Zoolang ge als een groep coöperatief verbonden landbouwers samenwerkt, zult ge het gemakkelijk onder elkander redden en snel vooruit-gaan. Maar zoodra ge met industrie begint, en met geldzaken en ruil-verkeer op grooter schaal, zoodra uw aantal en uw bezit toeneemt, en de eigenlijke strijd begint tegen de groote maatschappij — zoodra ook hebt ge buitengewoone menschen noodig, met groot talent en bizondere werkracht om uw gemeenschap te bestuuren.

Die menschen bestaan, en als gij er ernstig en met ruimen blik naar zoekt, kunt gij ze stellig vinden. Zorgt dan dat zij er voldoening in vinden hun talenten voor uw best aan te wenden, en dat ze niet, door wantrouwen, naijver of kleingeestigheid in hun werkzaamheid worden belemmerd.

Hoed u vooral voor de dweepers en drijvers, die hebben altijd goede plannen in gevaar gebracht. Weest niet bekrompen en argwanend, en maakt de toetreding tot uw gemeenschap en de uitbreiding er van gemakkelijk. Reekent er op dat het beginsel dat u te samen bindt in *alle* menschen aanwezig is. „Voor elkander werken” en „eerlijk rijk worden” zijn leuzen waarteegen geen verstandig mensch iets kan inbrengen. En andere beginselen zijn niet noodig voor de praktijk uwer samenleving. Daarmee kan de meest volkomen ge-weetens-vrijheid samengaan.

Hoe meer ge in aantal toeneemt des te meer ook zult ge voor elkander werken, werkers voor werkers, des te meer worden ook de voortbrengers verbruikers. Dan kunnen alle dingen — of bijna alle dingen, die ge behoeft, door bondgenooten worden gemaakt. Daardoor

Such leaders exist and you can make them join you when you allow them ample freedom to develop their powers, when you let them find satisfaction in their task; and when you do not worry them by distrust and narrowness.

Be on your guard against fanatics and zealots, they have always spoiled the best schemes. Allow access to your community in a large, broad-minded way. Your strength will increase with your number and your principle is universal and invincible. In fact, to work for each other, workers for workers, and to get rich in a honest way, are devices that no sane human being can oppose. Nothing more is wanted as the binding idea of your community. In all other respects you may allow full freedom of opinion.

Increasing numbers will mean in your community that more and more producers will be consumers of your products. Then most things of real necessity will be made by your associates. Things that can only be produced economically for a very large market are not of material importance, their production will not be necessary for your economic independence. Let those things that you use principally be made under fair conditions. Then you will have a fixed market and will need no waste in advertisement, which is only necessary in the present production at random. Instead of wasteful and harmful competition there will be economic emulation. Growing prosperity of your associates will mean growing wants and a greater market. And the increasing profits will benefit all your members who are share holders. This will form exactly the reverse of the

weet ge dat ge niet langer leeft ten koste van behoeftigen die van de winst van hun arbeid worden beroofd. Daardoor verkrijgt ge ook een vast afzetgebied, en wordt ge onafhankelijk van de onberekenbare schommelingen van de wereld-markt. Naarmate de welvaart onder uw leeden toeneemt, naar die mate neemt dan ook het verbruik uwer producten toe, en de daardoor gemaakte grooter winsten komen ten goede van alle leeden, die immers allen aandeelhouders zijn in de zaak. Ge hebt er dus belang bij dat uw buurman goede oogsten maakt, en ge zult hem niet onkundig laten van verbeteringen en uitvindingen die u zelf gebaat hebben.

Ge kunt dan ook zorgen dat de leeden die niet direct van den bodem produceeren, maar loon trekken in een of ander bedrijf van het genootschap, onder de beste voorwaarden werken. Ge kunt hen beveiligen voor werkloosheid, door afwisseling van werkzaamheid, want uw voortbrengselen zijn altijd noodigen vindeneen vaste markt.

Gij zult niet noodig hebben u met geweld nieuwe afzet-gebieden te veroveren, zooals onze groote industriestaten. En dat alleen is het thans wat de oorlog in de wereld brengt met al zijn verschrikkingen, ondanks al het geroep van „Vreede! Vreede!”

Zij die zich tot nog toe socialisten noemden, beweerden bijna allen dat alleen beeter wetten de [maatschappij kunnen verbeteren.

Maar ik vraag u, welke wetten, in welk land, al is het Rusland, zouden u verbieden een gemeenschap te vormen als ik u thans voorstel?

En als geen wet het verbiedt, zoudt ge het dan noodig vinden te wachten tot een wet het *beveelt*?

vicious circle that, under present conditions, is the cause of periodical crises and panics. There will be no secrets among your associates, for every one is interested in the prosperity of his neighbour. It would be folly to hide from another those improvements that benefitted yourself.

There will be no unemployed among your associates. In the first place because there is always a demand for the things they produce. In the second place because they all belong to one concern, and care may be taken to shift the workers in different occupation according to season and opportunity.

And is it not clear that only in this direction, in the clever mutual organisation of production and consumption, lies the true and natural solution of the great problem of the unemployed, and also of the still greater problem of war and peace?

What is the use of all endeavours for pacification, so long as great industries who produce at random, want constantly new and larger markets for their products, only in order to exist?

This blind way of producing will always want a reserve of poor, unemployed, half-starved workers, and armies and navies to force weaker people to buy.

They who call themselves socialists will tell you that it is only by making better laws that society can be reformed.

Yet I may ask what laws, in what country, even in Russia, *forbid* to form a community like I proposed!

And if no law forbids it, is it then reasonable to wait until a law *commands* it?

Is dat een vrije ontwikkeling?

Laat zij, die zich socialisten noemen, zich trachten te gedragen als socialisten. Geen wet staat hen in den weg.

Is er eenmaal een gemeenschap gesticht zooals ik bedoel, welnu! dan zullen er wel wetten gemaakt worden die er de veilige ontwikkeling van verzeekeren. Want een zoodanige gemeenschap zou een zeegen zijn en een voorbeeld voor de menschheid. Geen wetgever zou het wagen er zich teegen te verzetten.

Eerbiedigt de wetten van den staat waarin ge leeft. Maar vult door eigen voorschriften datgene aan waarin die wetten te kort komen. Dan zal de wet u wel volgen.

Waar het vooral op aan komt bij u is het inzicht dat een rechtvaardige verstandhouding en een eerlijk verkeer op den duur in alle opzichten, geestelijk en stoffelijk, beeter en voordeeliger is dan bedrog en roof. Dat een gemeenschap, op zulk een verstandhouding gegrond, wenschelijk is voor *ieder*, en de eenige geschikte sfeer voor de volkoomen ontwikkeling van het menschelijke ras.

Dus gaat het er om, die geest van rechtschapenheid en eerlijkheid wakker te houden onder uw genooten, uit *welbegreepen eigenbelang*, en verstandig overleg.

En tot die eerlijkheid en rechtschapenheid behoort het volgende:

geen geld te willen verdienen tenzij tegen eevenreedige levering van nuttigen arbeid

geen persoonlijk eigendom te willen verwerven tenzij voor werkelijk eigen gebruik

naar krachten bij te willen dragen tot den gemeenschappelijken eigendom, volgens algemeen geldende voorschriften, tot steun voor alle leeden der gemeenschap,

Does that appear to you a free and rational method of development?

Let those who call themselves socialists try to live like socialists, they will not find any laws in their way.

Of course you will have to respect the laws of the state where in you are living. And not only that, but you will have to take care, by political action, that no laws are made, by your enemies, to hamper your free development. You will have public opinion on your side, and no legislator could venture to oppose openly to a work so beneficial as yours would be.

It is not the so called sinfulness of human nature that is in the way, it is only short-sightedness. A just relation between individuals, and a fair commerce is more advantageous to all concerned, rich and poor alike, and in every respect, moral and physical, than deceit and robbery. A community, based on such principals is desirable for every man, and the only fit surrounding for the complete development of the human race.

The great question is to keep awake that spirit of fairness and honesty, which can be developed in every normal human being, out of a true sense of self-interest and wise foresight.

To that spirit belong the following general rules:

Not to try to make money without giving an equivalent in useful labour

Not to try to acquire private property with an other aim than for real personal use

to contribute to the common property each according to his ability, as prescribed by the bylaws of the group to which you belong

in elke ruil of handel niet alleen oprechtheid maar ook openheid te betrachten

geen partij te willen trekken van iemands onwetendheid, armoede of hulpbehoevendheid bij het sluiten van verbintenissen

middelrijk noch onmiddellijk deel te willen neemen aan oneedele en oneerlijke praktijken en dus ook niet te dulden dat ze door anderen onder onze verantwoordelijkheid bedreeven worden

er naar te streeven dat al onze levensbehoeften onder gunstige voorwaarden worden vervaardigd en op eerlijke wijze verkreegen

te arbeiden en te sparen zoolang wij arbeidskrachtig zijn en zoolang er nog nood in ons bereik te leenigen valt.

Zijn deze reegels niet eenvoudig en billijk? Zijn ze niet in overeenstemming met het natuurlijk rechtsgevoel van elk gezond normaal mensch? Strijden ze teegen de wetten van een staat of teegen de voorschriften van een godsdienst?

Integendeel, ze behooren zoo zeer bij den natuurlijken mensch dat men ze reeds min of meer duidelijk in de oudste wetboeken, in de Mozaïsche wetten terug vindt.

En toch, na tweeduizend jaren van zoogenaamd Christendom, is er nog geen enkele staat waarvan deeze eenvoudige reegelen den grondslag vormen, geen enkel volk waarvan de zeeden er meede oovereen-koomen.

Doorzoekt de geschiedenis en ge zult in alle eeuwen goede menschen vinden die deeze grond-reegels erkenden, ja! in vroeger eeuwen naar eevenreedigheid meer dan thans.

Gaat de waereld door, bij beschaafde en onbeschaafde

to maintain not only honesty but also openness in all commercial transactions

not to take advantage in business agreements of the other man's ignorance, helplessness or weakness

not to take part, directly or indirectly, in unfair and dishonest practices, and not to suffer that they are done by proxy, on our responsibility, by others

to strive that all the necessities of our life are made and acquired under fair conditions

to work and economise so long as we are able and so long as there is need to alleviate within our reach.

Are these rules not in accordance with the natural sense of justice of every normal human being? Are they opposed to the laws of any civilised state or the prescriptions of any religion?

On the contrary, they are so essential to human nature that we can trace them back to the oldest laws and find them more or less clearly expressed in the Old Testament.

And yet after two thousand years of Christianity we do not find one single state based on those simple principles, no single nation whose morals are in accordance with them.

You may find in all centuries good people who acknowledged and taught these rules, — and when you go through our present world you will find that the best individuals of every race, be they Japanese or Chinese, Arabs or Hindoo, will agree to their justice and value.

And when we must state that rules so simple and so just, which all mankind must acknowledge, are not yet put into practice by any human community, can

volken, en vraagt den besten van elk volk, van Chineezen en Japanners, van Arabieren en Hindoes, of ze deeze reegelen van onderling verkeer niet als goed en rechtvaardig erkennen.

Behoeft men nog te twifelen en zich af te vragen waar zooveel jammer en ellende, zooveel misdaad en armoede, zooveel oorlog en onheil door ontstaat, wanneer men ziet dat de eenvoudigste reegelen van eerlijkheid en rechtvaardigheid, die door de gansche menschheid worden erkend, nog door geen enkele menschengroep gestreng worden toegepast?

En dit alleen uit kortzichtigheid en onbeheerschte gretigheid, volstrekt niet uit eigenbelang en zelfzucht, zooals men wel zegt.

Want verstandige zelfzucht zou begrijpen dat *ieder* mensch gebaat wordt door een eerlijk verkeer en een rechtvaardige organisatie.

De menschen behoeven niet braver en niet sterker te worden dan ze nu zijn, om deze reegelen te handhaven. Ze moeten maar een weinig minder hebberig en kortzichtig, een weinig minder *kinderachtig* worden, dat is àl.

Het vormen van een groep door eerlijk verkeer verbondenen is praktisch uitvoerbaar. Ware het niet zoo, er ware geen hoop voor de toekomst.

Maar het kan, en gij kunt het toonen tot zeegen voor u zelf en voor de menschheid.

FREDERIK VAN EEDEN.

we then wonder at the amount of poverty and misery, of crime and war that is still infesting humanity?

And it is only shortsightedness and frantic greed that is in the way, not the inner corruption of human nature, as some contend.

For selfishness, if it is not blind, would see that every individual is benefited by a fair trade and a just organisation.

Mankind need not be kinder or stronger than it is now, only a little less greedy and blind, only a little less *childish*, that is all.

The formation of such a community as I propose is not impossible. If you do not realise it, others will. If not, there would be no hope for humanity.

You may do it, however, and show it to be a blessing for yourself and for our race.

FREDERIK VAN EEDEN.

